

*Institut za javno zdravlje - Dr Milan Jovanović Batut
Centar za kontrolu i prevenciju nezaraznih oboljenja
Beograd, Dr Subotića 5
Telefon: 2684566/160, 177
e-mail: nezaraznibatut@yahoo.com*

REGISTAR ZA AKUTNI KORONARNI SINDROM

*Organizacija i
metodologija rada*

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Zakonska osnova.....	4
Organizacija registra za AKS.....	5
Obrazac prijave	6
Izvori informacija	6
Decentralizacija	8
Kadar i oprema	9
Edukacija zdravstvenih radnika	9
Informatička podrška	9
Povratni sistem informacija	9
Princip rada u Registru	10
Pregled tačnosti podataka na prispelim prijavama	10
Popunjavanje i šifriranje podataka na obrascima prijava	10
Rad na aplikaciji	23
Evaluacija validnosti podataka	23
Izveštavanje	25
Uputstvo za primenu aplikacije	25
Instalacija	25
Sistem glavnog menija	26
Unos podataka	29
Pretraga	38
Analiza podataka - izveštaji	39
Čuvanje podataka, back-up	40
Prilozi	26
Prijava lica obolelog od AKS	26
Šifarnik službi/odeljenja	28
Šifarnik okruga sa opštinama koje im pripadaju	29
Šifarnik zanimanja	33
Šifarnik uzroka smrti (MKB - 10)	37
Spisak šefova koronarnih jedinica/odeljenja intenzivne nege	50
Spisak okruga sa brojem koronarnih jedinica /odeljenja intenzivne nege u Srbiji	52
Korisna literatura i linkovi	53

Uvod

Akutni koronarni sindrom (AKS) podrazumeva grupu različitih kliničkih stanja koja nastaju kao posledica nedovoljnog snabdevanja srčanog mišića kiseonikom.

Kao posledica akutne miokardijalne ishemije, AKS može da se ispolji kao nestabilna angina pectoris, odnosno, kao akutni infarkt miokarda bez elevacije ST segmenta, do infarkta miokarda sa elevacijom ST segmenta i iznenadne srčane smrti.

Svaki od navedenih pod-entiteta ima svoju prognozu, patofiziologiju i specifičnu strategiju zbrinjavanja.

Kao najteži oblik ishemijskih bolesti srca, AKS predstavlja vodeći javno zdravstveni problem u razvijenim delovima sveta, a poslednjih nekoliko decenija i u zemljama u razvoju. Ne postoje bitne razlike u strukturi umiranja kod nas i u razvijenim zemljama sveta. U poslednje dve decenije svaki drugi umrli stanovnik Srbije žrtva je bolesti srca i krvnih sudova, a gotovo svaki deseti umre od ishemijskih bolesti srca. Duži niz godina jedine podatke o obolevanju od AKS u Srbiji obezbeđivala je rutinska statistika izveštavanjem o korišćenju vanbolničke i bolničke zdravstvene zaštite. Međutim, kako se navedenim izveštajima evidentiraju dijagnoze pri svakom kontaktu osobe sa zdravstvenom službom, pri čemu se sve epizode lečenja evidentiraju odvojeno, odnosno, dijagnoze jedne osobe se ne povezuju u jedinstveni slog, nije bilo moguće proceniti broj novoobolelih od AKS. Nemogućnost kvalitetnog sagledavanja opterećenosti našeg društva ovim oboljenjima bio je samo jedan od razloga za organizaciju nacionalnog registra kojim bi se obezbedili podaci o broju novootkrivenih osoba sa AKS.

Registar za AKS osnovni je deo svakog racionalnog programa za kontrolu akutnog infarkta miokarda i nestabilne angine pectoris. On podrazumeva organizovano prikupljanje, unos, čuvanje, analizu i interpretaciju podataka o osobama obolelim od akutnog koronarnog sindroma. Ovaj registar sastoji se od niza dijagnostikovanih, novootkrivenih slučajeva akutnog koronarnog sindroma, koji se pojavljuju u jasno definisanoj populaciji.

Populacioni registri procenjuju ukupnu stopu incidencije AKS po uzrastu, polu, mestu obolevanja i drugim karakteristikama. Ako se ovim registrom prikupljaju i podaci o datumu smrti (ishodu bolesti), što se u proceni stope incidencije uz datum početka bolesti smatra imperativom, moguće je pratiti i ukupnu stopu preživljavanja pacijenata.

Registracija podrazumeva neposredne aktivnosti, sa ciljem da pruži uvid u broj obolelih od AKS. To je proces kontinuiranog, sistematskog prikupljanja, čuvanja, analiziranja i interpretacije podataka o osobama obolelim od AKS.

Iz funkcije registra za AKS proizilazi i njegova uloga. Osnovna uloga Registra je da omogući uvid u:

- opterećenost društva AKS (incidencija, prevalencija, mortalitet...);
- analizu vremenskih trendova (uzrast, pol, mesto, oboljenje...);
- ukupnu stopu preživljavanja;
- direktne i indirektno troškova zdravstvene zaštite u oblasti kardiologije;
- planiranje kardiološke zdravstvene zaštite (opreme, kadrova, prostora za dijagnostiku i lečenje obolelih od oboljenja cirkulatornog sistema);
- izradu preventivnih strategija u oblasti kardiologije;
- evaluaciju sprovođenja preventivnih mera i
- klinička i epidemiološka istraživanja.

Osnovni uslov za kvalitetno funkcionisanje Registra je da podaci koji se prikupljaju budu usklađeni sa nacionalnim potrebama, pri čemu nomenklature i definicije svakog entiteta i modaliteta varijabli koje se prate treba da budu konzistentne, kako bi se postigla internacionalna komparabilnost podataka.

Zakonska osnova

Registar za koronarnu bolest srca osnovan u Srbiji 1980. godine na osnovu Plana statističkih istraživanja od interesa za Republiku (Sl. glasnik SRS br. 32/79). Međutim, neadekvatan set podataka na obrascu prijave, neprecizno metodološko uputstvo, nedovoljna edukacija kadra za vođenje Registra, kao i nedostatak informatičke podrške imali su za posledicu subregistraciju novootkrivenih slučajeva koronarne bolesti. Do kraja 90-tih broj prijavljenih lica sa koronarnom bolešću u Srbiji bio je višestruko manji od prosečnog broja umrlih i bar 20 puta manji od očekivanog broja obolelih od ishemijskih bolesti srca.

U cilju unapređenja evidentiranja ovih oboljenja, zakonodavac je u Srbiji kroz više zakonskih i podzakonskih akata pokušao da reguliše oblast:

- Saveznim zakonom o statističkim istraživanjima i Programom statističkih istraživanja u oblasti zdravstva ("Sl. list SRJ", br. 46/98);
- Saveznim zakonom o evidencijama u oblasti zdravstva (Sl. list SRJ 12/98);
- Pravilnikom o sredstvima za vođenje evidencija u oblasti zdravstva (Sl. list SRJ 6/2000);

Međutim, iako je vođenje registra za koronarnu bolest bilo zasnovano na zakonskoj obavezi do 1998. godine, neprecizna metodologija, nedefinisane dijagnoze koje se prate, nepostojanje pisanih uputstava za rad i izostanak edukacije stručnjaka u oblasti evidencije u

zdravstvu, rezultirali su da ovaj Registar nefunkcioniše.

Bez ikakve stručne argumentacije, Pravilnikom o sredstvima za vođenje evidencija u oblasti zdravstva iz 2000. godine, prestala je da važi zakonska obaveza vođenja populacionog registra za ishemijske bolesti srca.

Shvatajući ulogu registracije bolesti koje najviše opterećuju naše društvo, članovi ekspertskeg tima za AKS u saradnji sa stručnjacima iz instituta Batut, sredinom 2002. godine angažuju se na organizaciji novog registra – registra skupa koronarnih jedinica Srbije, kojim su se pratila urgentna stanja u kardiologiji, pre svega AKS. Nakon tri godine funkcionisanja i razmene iskustava sa sličnim registrima u svetu, sazreli su uslovi za reorganizaciju registra skupa koronarnih jedinica Srbije.

Polazeći od nacionalnih potreba, mogućnosti i iskustva, tim stručnjaka iz instituta Batut pod pokroviteljstvom ministarstva zdravlja Srbije, u saradnji sa članovima ekspertskeg tima za AKS i profesionalcima iz oblasti evidencije i registracije u zdravstvu, tokom 2006. godine pokrenuli su inicijativu za reorganizaciju registra skupa koronarnih jedinica Srbije.

ORGANIZACIJA REGISTRA ZA AKUTNI KORONARNI SINDROM

Svesni uloge Registra u proceni opterećenosti društva AKS, donošenja programa primarne prevencije, planiranja kardiološke zdravstvene zaštite, kao i kliničkih i epidemioloških istraživanja, tokom 2006. godine pristupljeno je njegovoj reorganizaciji po ugledu na druge registre koji prikupljaju podatke o licima sa različitim oblicima akutnog koronarnog sindroma (GRACE, EHS - ACS, CARDS, BLITZ study, MONICA).

Planirana reorganizacija obuhvata:

- *nov obrazac prijave* (minimalni set podataka za AKS),
- *nove izvore informacija* (pored koronarnih jedinica, uključiti sve druge raspoložive izvore informacija - domove zdravlja, službe/zavode hitne medicinske pomoći, fondove zdravstvenog osiguranja, službe/institute za sudsku medicinu i patologiju...),
- *decentralizaciju* (registri će se voditi na nivou okruga i biće locirani u zavodima/institutima za javno zdravlje, a baza podataka za Srbiju će se nalaziti u Institutu - Batut),
- *kadar i opremu* (neophodne za nesmetano funkcionisanje Registra),
- *edukaciju zdravstvenih radnika* (o metodološkim principima kontinuiranog i sistematskog prikupljanje podataka o svim novootkrivenim slučajevima AKS u

definisanoj populaciji),

- *informatičku podršku* (adekvatan software ili aplikaciju) i
- *povratni sistem informacija* (publikovanje godišnjih izveštaja).

Obrazac prijave AKS

U registru AKS nalaze se dokumentovani lični podaci, anamnestički i klinički podaci obolelih (umrlih) lica, koji se sakupljaju kontinuirano i sistematski iz različitih izvora podataka.

Najznačajniji izvor podataka predstavlja obrazac prijave lica obolelog od AKS.

U kreiranju nove prijave lica obolelog od AKS rukovodili smo se standardom da prijava mora da sadrži minimalni set obaveznih podataka (prezime, ime, datum rođenja, pol, adresa stanovanja, datum postavljanja dijagnoze i dijagnozu), ali i potrebom za prikupljanjem epidemioloških i kliničkih podataka na nacionalnom nivou.

Nova prijava AKS sastoji se iz 8 grupa podataka:

- četiri obeležja koja se odnose na *zdravstvenu ili drugu ustanovu* koja prijavljuje lice obolelo ili umrlo od AKS;
- *socijalno - demografskih* podataka koji se sastoji od 7 obeležja;
- *anamnestičkih* podataka koga čine tri podgrupe: 1) faktora rizika sa 10 obeležja; 2) anamneze bolesti srca i krvnih sudova predstavljenih sa 6 obeležja i podgrupe koja se odnosi na podatke o drugim bolestima sa 4 obeležja;
- *dijagnoze* AKS sa 6 obeležja;
- vrednosti *laboratorijskih analiza* na prijemu koje čine 10 obeležja;
- *komplikacija* tokom hospitalizacije sa 6 obeležja;
- *terapije* tokom hospitalizacije kojom je obuhvaćeno 17 obeležja i
- bloka podataka o *ishodu bolesti* kojim se prati 4 obeležja.

Prijava lica obolelog od AKS nalazi se u prilogu ovog uputstva.

Izvori informacija u Registru

Obavezu popunjavanja prijave obolelog lica od AKS imaju svi lekari koji rade u zdravstvenim ustanovama, odnosno službama/odeljenjima na kojima se dijagnostikuju, leče i rehabilituju oboleli od AKS:

- **Kliničkim centrima, kliničko-bolničkim centrima, institutima, zavodima, zdravstvenim centrima, opštim i specijalnim bolnicama** - jedinicama za bol u grudima, koronarnim jedinicama, odeljenjima za intenzivnu internističku negu, funkcionalnu i

invazivnu dijagnostiku, gerontološkim i drugim odeljenjima gde se dijagnostikuju, leče i rehabilituju lica sa AKS. Pored prijave lica obolelog od AKS, dopunski, izvori informacija iz ovih ustanova su i **izveštaji o hospitalizaciji, otpusne liste.**

Obzirom da su bolničke zdravstvene ustanove najbitniji izvor informacija o licima obolelim od AKS, bar jedna osoba u svakoj od njih treba da bude odgovorna i upoznata sa svim aspektima metoda registracije AKS;

- **Vanoličkim zdravstvenim ustanovama** - ambulantno-polikliničkim službama i **Domovima zdravlja** - službama za hitnu medicinsku pomoć, opštu medicinu, internu medicinu i medicinu rada. Lica sa simptomima AKS najčešće prvi kontakt sa zdravstvenom služom uspostavljaju sa navedenim službama iz domova zdravlja. Pored prijave lica obolelog od AKS treba koristiti i prateću zdravstvenu dokumentaciju o radu ovih ustanova;
- **Zavodima za hitnu medicinsku pomoć** - terenskim službama koja je često prva u kontaktu sa obolelima, koja prva započinje dijagnostičko-terapijski postupak i transportuje bolesnika u zdravstvene ustanove sekundarnog tipa;
- **Privatnim internističkim klinika, poliklinikama i ordinacijama** - u obavezi prijavljivanja lica sa dijagnozom AKS neophodano je što pre privatni sektor izjednačiti sa državnim sektorom;

U sistem prijavljivanja treba uključiti i osoblje koje ima uvid u zdravstvenu i drugu dokumentaciju iz kojih se mogu dobiti korisne informacije o licima sa AKS. Ovi dopunski, ali ne i manje bitni izvori informacija u sistem prijavljivanja uključuju i lica koja rade u:

- **Fondovima zdravstvenog osiguranja** - u lokalnim filijalama za teritoriju okruga. Podatke o licima obolelim od AKS ponekad prvi put dobijamo iz računa o troškovima lečenja;
- **Socijalnim ustanovama sa stacionarima** - u domovima za stara lica, kako u državnom tako i u privatnom sektoru. Bar jedna osoba u svakoj ustanovi ovog tipa treba da bude odgovorna i upoznata sa svim aspektima metoda registracije;
- **Ciljanim istraživanjima različitog tipa** – demografske i anamnestički podaci o licima sa AKS iz epidemioloških i kliničkih studija mogu da budu korisni u evaluaciji kvaliteta podataka u Registru;
- **Institutima/zavodima i službama za sudsku medicinu** - izveštaj o obdukcionom nalazu koristan je izvor informacija, slučajevi koji su prvi put otkriveni na autopsiji, uzimaju se u obzir pri evaluaciji kvaliteta obuhvata i podataka u Registru i
- **Matičarskim službama i institutima i zavodina za javno zdravlje** - DEM-2 obrasci i

potvrde o smrti sa podacima o neposrednom i posrednom uzroku smrti, predstavljaju bitan, a često i jedini izvor informacija za slučajevne smrtnog ishoda od AKS u kući ili na drugom mestu. Ovi podaci bitni su i za istraživanja preživljavanja pacijenata sa AKS. DEM-2 obrasci šifriraju se u institutima/zavodina za javno zdravlje. Međutim, ove informacije treba koristiti “obazrivo”, tako da učešće prijavljenih samo putem ovog izvora informacija ne prelazi 5%.

Obaveza regionalnih Registara je pre svega da prepozna sopstvene izvore informacija, a potom i da ih poveže u efikasnu “mrežu”, odnosno, sistem registracije.

Decentralizacija

Registri za AKS će se voditi na nivou okruga i biće locirani u zavodima/institutima za javno zdravlje, a baza podataka za Srbiju će se nalaziti u Institutu – Batut.

Stručna je preporuka da zdravstvena ustanova, najkasnije u roku od 15 dana po postavljanju dijagnoze, odnosno utvrđivanju smrti od AKS, dostavi prijavu lica obolelog/umrlog od AKS nadležnom okružnom Registru u institutu/zavodu za javno zdravlje.

Institut/zavodi za javno zdravlje u obavezi su da prispele prijave obolelih/umrlih od AKS unesu u svoj Registar i da najkasnije do 15. tekućeg meseca, pismeno izveste o broju prijavljenih (obolelih/umrlih) na teritoriji njihovog okruga za protekli mesec Institut za javno zdravlje Srbije

Institut za javno zdravlje Srbije konsoliduje nacionalnu bazu podataka - Registar za AKS u Srbiji skupljajući podatke iz okružnih registara. Institut Batut obavlja i kontrolu prijavljivanja u okružnim Registrima, vrši analizu i interpretaciju rezultata podataka iz Registra.

Kadar i oprema

Stručnjaci zaduženi za vođenje registra za AKS čine kadar Instituta/Zavoda za javno zdravlja širom Srbije. Personal Registra čini tim iz službe/centra za kontrolu bolesti od najmanje jednog:

- doktora preventivne grane medicine i
- medicinskog tehničara, statističara ili operatera.

Doktor je rukovodilac registra za AKS i zadužen je za organizaciju, interpretaciju podataka i unapređenje kvaliteta Registra.

Tehničko osoblje radi na prikupljanju, kontroli, šifriranju, unosu, analizi i izveštavanju podataka iz Registra.

Neophodno je kompjutersko vođenje Registra uz zaštitu individualne privatnosti obolelih osoba. Zaštita privatnosti obolelih od AKS predstavlja zakonsku obavezu, a iznošenje ličnih

podataka o obolelim osobama povlači sa sobom krivičnu odgovornost.

Individualni podaci o obolelima od AKS trebalo bi da budu poznati samo kadru u Institutu/Zavodu za javno zdravlje koji radi u Registru. Rad u Registru dozvoljen je samo licima sa ovlašćenim pristupom bazi podataka o obolelim/umrlim licima od AKS.

Preporuka je i da svaki Institut/Zavod za javno zdravlje u okviru administrativne zaštite, obezbedi adekvatnu informatičku sigurnost baze podataka Registra.

Neophodan minimum opreme za rad predstavlja:

- Personalni računar standardne konfiguracije;
- Windows operativni sistem (najmanje XP) sa programima Microsoft Office-a;
- Minimum 128 MB RAM memorije i 10 GB memorije na hard disku;
- Odgovarajući softver/aplikaciju za unos;
- Štampač;
- Disketne jedinice, CD-R, USB flash, drugi mobilni magnetni mediji papir...

Edukaciju zdravstvenih radnika

Edukacija zdravstvenih radnika i saradnika o aspektima organizacije, metodološkim principima vođenja i informatičkoj podršci Registru, obavljaće se sistematski i kontinuirano sa ciljem stalnog unapređenja Registra.

Informatička podrška

U cilju uspostavljanja efikasnih i ekonomičnih osnova za organizaciju unosa podataka, odnosno, formiranja baze podataka sa individualnim pristupom za lica obolela od AKS, kao i zahteva za adekvatnu epidemiološku analizu, prezentaciju i interpretaciju unetih podataka, stručnjaci iz instituta Batut razvili su adekvatnu aplikaciju u Microsoft Office Access-u, koja informatički podržava Registar.

Kada se stvore uslovi, u perspektivi se planira izgradnja software-a koji će informatički da podrži zahtevnije potrebe Registra.

Povratni sistem informacija

Predviđeno je da regionalni Registri dva puta godišnje šalju back-up svojih baza institutu Batut na proveru:

- do 30.03. tekuće godine sa finalizovanom bazom podataka za proteklu godinu i
- do 30.10. sa konsolidovanom bazom podataka za prvih 6 meseci tekuće godine.

Za vreme kontrole backup baze u institutu Batut, regionalni Registri registri ne unose

podatke o licima o AKS.

Institut Batut u oba navedena termina ima rok od nedelju dana da proveri bazu podataka. Nakon uvida u obuhvat i kvalitet podataka Registra, stručnjaci iz instituta Batut vraćaju bazu podataka regionalnom Registru uz komentar da mogu da nastave dalje sa radom, ako kvalitet podataka u Registru zadovoljava, odnosno, da je potreban dodatni angažman u Registru, ako podaci nisu zadovoljavajući.

PRINCIP RADA

Kadar zadužen za funkcionisanje Registra u obavezi je da pored

- pasivnog prikupljanja prijava lica sa AKS i
- aktivno prikuplja podatke o licima obolelim/umrlim od AKS iz drugih izvora informacija. U cilju kvalitetnog prikupljanja, obrade i publikovanja podataka u registru za AKS, treba primeniti sledeće metodološko uputstvo i standarde (definicije, klasifikacije, nomenklature) za rad u registru za AKS.

Princip registracije podrazumeva sledeće aktivnosti:

Pregled tačnosti podataka na prispelim prijavama

Procenu kvaliteta podataka u Registru treba obavljati kontinuirano, odmah po prispeću prijave oboljenja/smrti od AKS:

- Kontrolom potpunosti i tačnosti podataka na prispelim prijavama. Ukoliko se uspostavi da prispele prijave obolelih od AKS nisu kompletno popunjene, tražiti dopunu podataka od lica koja su ih popunila;
- Poređenjem i slaganjem podataka u Registru sa podacima u izvornim individualnim i izveštajnim obrascima iz jednog ili više izvora informacija kojima se evidentiraju osobe sa AKS.

Popunjavanje i šifriranje podataka na obrascima prijava

U cilju obezbeđenja uslova za kvalitetnu obradu, analizu i interpretaciju velikog broja informacija u registru za AKS, izrađena je ova jedinstvena metodologija za šifriranje sa preporučenim standardima i kodeksima.

Ponuđeni sistem šifriranja omogućava da se svaka varijabla obeležja, koja se unosi u Registar, odredi samo jednom šifrom.

Šifriranje obeležja vezanih za *službu/odeljenje* zdravstvene ustanove u kojoj se popunjava prijava AKS i za *lične identifikacione podatke* (obeležja sa prve strane prijave), obaveza je radnika u institutima/zavodima za javno zdravlje.

Šifarnici(dati su u prilogu)

- **Služba (odeljenje) zdravstvene ustanove** - prilagođeni interni šifarnik Instituta za javno zdravlje Srbije;
- **Opština i okruzi** - šifarnik Republičkog zavoda za statistiku (Sl.Glasnik R.Srbije, br. 3/92, 36/92, 79/92);
- **Zanimanje** - jedinstvena prilagođena nomenklatura zanimanja primenjena u poslednjem popisu 2002 (Republički zavod za statistiku);
- **Uzrok smrti** - osnovni uzroci smrti po MKB-10 revizija - Ekspertska grupa (Savezni zavod za zaštitu i unapređenje zdravlja, 1996);

Uputstvo za popunjavanje i šifriranje prijave lica obolelog od AKS:

Registruje se svako lice sa AKS, u jasno definisanoj populaciji. Ako isto lice više puta u toku kalendarske godine ima događaj u okviru AKS, svaki događaj AKS se posebno registruje, pod uslovom da je između dve susedne epizode dijagnostikovanja prošlo najmanje mesec dana.

ZDRAVSTVENA ILI DRUGA USTANOVA KOJA PRIJAVLJUJE LICE SA AKUTNIM KORONARNIM SINDROMOM

Zdravstvena ustanova/ustanova

Upisati puni naziv zdravstvene ustanove ili druge ustanove koja je registrovala lice sa AKS.

Primer: Urgentni centar Kliničkog centra Srbije ili Opšta bolnica Zdravstvenog centra Priboj.

Služba - Odeljenje

Upisati naziv službe, odnosno odeljenja koja prijavljuje lice sa dijagnostikovanim AKS.

Primer: koronarna jedinica, ili jedinica za bol u grudima....

Broj istorije bolesti-kartona

Upisati brojeve istorije bolesti ili kartona lica sa dijagnostikovanim AKS.

Primer: I2I0I0I6I1I7I2I

DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE LICA SA AKUTNIM KORONARNIM SINDROMOM

(OBELEŽJA 1 - 7)

1. Prezime, očevo ime i ime

Upisati prvo prezime, a zatim očevo ime (ako nije poznato očevo, upisati majčino ime) i ime lica sa akutnim koronarnim sindromom. Licima sa dva ili više prezimena upisati prezimena odvojena crtom.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih.

Primer: *Petrović-Nikolić (Svetislav) Violeta.*

2. Jedinstveni matični broj građana (JMBG)

Upisati svih 13 brojeva JMBG u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta. Ove podatke preuzeti iz zvanične lične dokumentacije (zdravstvene knjižice, lične karte, pasoša, vozačke dozvole...).

Primer: /2/9/0/9/9/7/0/7/1/5/4/0/7/.

3. Datum rođenja (dan/mesec/godina)

Upisati dan, mesec i godinu rođenja u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih.

Primer: /2/9/0/9/1/9/7/0/.

4. Pol

U zavisnosti o toga da li je lice sa dijagnozom akutnog koronarnog sindroma muškog ili ženskog pola u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1- za muški pol, odnosno, 2 -za ženski pol.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih.

Primer: *pol: -muški -1   ženski -2   za ženski pol treba upisati /2/*

5. Adresa stanovanja (ulica i broj, mesto, opština)

Upisati tačan i potpun naziv mesta stalnog prebivališta - ulicu i broj, naziv naseljenog mesta i opštinu.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih u tekstualnom smislu sa upisivanjem šifre opštine u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta.

Primer: Birčaninova 18, opština Savski Venac /7/0/2/2/0/ ili

Prvomajska 28, Slanci, opština Palilula /7/0/2/0/3/

6. Školska sprema

U zavisnosti od školske sprema lica sa dijagnozom akutnog koronarnog sindroma u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ukoliko lice nije završilo osnovnu školu, 2 za završenu osnovnu školu, 3 za završenu srednju školu, 4 za završenu višu školu, odnosno 5 za završenu visoku školu.

Primer: školska sprema: -bez škole - 1 -osnovna - 2 -srednja - 3 -viša - 4 - visoka - 5

ako je obolelo lice sa srednjom školom, treba upisati /3/

7. Zanimanje

Za lice sa AKS upisati tačan naziv zanimanja lica, bez obzira na radni status koji se ne registruje. Na primer: ako je lice u penziji, a po zanimanju je bilo konobar, upisati konobar, i šifrirati sa 51, ili ako je lice nezaposleno, a po zanimanju je psiholog upisati psiholog i šifrirati sa 24. Izuzeci su učenici, studenti, domaćice bez ili sa završenom osnovnom školom i nezaposlena lica bez zanimanja, kada se u delu koji se odnosi na zanimanje upisuje učenik, odnosno student, tj. domaćica ili nezaposleni i upisuje odgovarajuća šifra.

Primer: ako je lice po zanimanju lekar upisivati lekar, a u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta treba upisati /2/2/

ANAMNESTIČKE KARAKTERISTIKE LICA SA AKUTNIM KORONARNIM SINDROMOM -

FAKTORI RIZIKA (OBELEŽJA 8 - 17)

U ovom delu prijave registruju se anamnestički ili heteroanamnestički podaci, a ne podaci koji su rezultat laboratorijskih ili nekih drugih analiza ili dijagnostičkih procedura.

8. Telesna visina (cm)

U polja koje se nalaze sa desne strane u istom redu teksta upisati telesnu visinu osobe izraženu u centimetrima.

Primer: ako je lice visoko metar i sedamdeset pet centimetara, treba upisati 1/7/5/

9. Telesna masa (kg)

U polja koje se nalaze sa desne strane u istom redu teksta upisati telesnu masu osobe izraženu u kilogramima.

Primer: ako je telesna masa lica sedamdeset i dva kilograma, treba upisati /7/2/

10. Bolesti srca i krvnih sudova kod oca, majke, braće, sestara, dece

U zavisnosti od toga da li lice nema, ima ili ne zna da li postoji porodična sklonost ka bolestima srca i krvnih sudova u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1, odnosno 2 ili 3.

Primer: Bolesti srca i krvnih sudova kod oca, majke, braće, sestara, dece

-ne - 1, -da - 2, -ne zna -3, ako ne zna, treba upisati /3/

11. Fizička aktivnost u poslednjih mesec dana manja od 30minuta dnevno

Osobu sa AKS pitati o njegovoj uobičajenoj dnevnoj aktivnosti, a naročitoj onoj u poslednjih mesec dana od momenta prijema (da li šeta, da li obavlja poslove po kući, da li radi u bašti, ili uglavnom sedi zbog prirode posla ili leži zbog zdravstvenog stanja....).

U zavisnosti od odgovora upisati u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta 1 - ako je bolesnikova uobičajena dnevna aktivnost duža od 30 minuta; 2 - ako je bolesnikova uobičajena dnevna aktivnost kraća od 30 minuta ili 3 - ako bolesnik ne zna odgovor na pitanje.

Primer: Fizička aktivnost u poslednjih mesec dana manja od 30 minuta/dan

-ne - 1, -da - 2, -ne zna - 3,

ako je uobičajena dnevna aktivnost kraća od 30 minuta treba upisati /2/

12. Stresan/ni događaj/i u poslednjih mesec dana koji ometa/ju redovne dnevne aktivnosti

Pitati lice sa AKS kako inače reaguje na stresnu(ne) situacije u životu, i insistirati na odgovoru na pitanje da li je u poslednjih mesec dana od momenta prijema bilo stresa koji je uticao na izvršavanje uobičajenih aktivnosti. U zavisnosti od odgovora, u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 - ako lice nije bilo pod stresom u poslednjih mesec dana, 2 - ako je lice u poslednjih mesec dana bilo pod stresom i 3 ako ne zna odgovor na pitanje.

Primer: Stresan/ni događaj/i u poslednjih mesec dana koji ometa/ju redovne dnevne aktivnosti -ne - 1, -da - 2, -ne zna - 3, ako je bio stresan(ni) događaj(i), treba upisati /2/

13. Pušenje u poslednjih mesec dana (prosečan broj popušanih cigareta /dan)

Ako osoba nije pušač u prvo polje s desna strane u istom redu teksta upisati 0. Ako je pušač, pitati osobu sa AKS koliko je u proseku popušila cigareta u toku dana, odnosno u poslednjih mesec dana od momenta prijema. U polja koje se nalaze sa desne strane u istom redu teksta upisati prosečan broj cigareta na dan.

Primer: Ako osoba ne puši treba upisati / / /0/

Primer: ako je osoba u poslednjih mesec dana od momenta prijema pušila paklu i po, u polja treba upisati / /3/0/

14. Dužina pušačkog staža (godine)

Ukoliko je lice pušač pitati ga za dužinu pušačkog staža i izraziti je u godinama. Upisati broj godina u polja koje se nalaze sa desne strane u istom redu teksta.

Za dužinu pušačkog staža od 20 godina treba upisati / /2/0/

15. Hiperlipoproteinemije

Osobu sa AKS pitati da li boluje od različitih oblika poremećaja metabolizma masti (povećanje holesterola, povećanje triglicerida, povećanje raznih vrsta masti, povećanje hilomikrona, razni poremećaji metabolizma lipoproteina...). U zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ako lice ne boluje od hiperlipoproteinemije, 2 ako je lekar ustanovio da boluje ili 3 ako ne zna da li boluje, bez obzira na rezultate laboratorijskih pretraga tokom hospitalizacije koji pokazuju drugačiji nalaz.

Primer: Hiperlipoproteinemija -ne - 1, -da - 2, -ne zna - 3, ako lice ima hiperlipoproteinemiju treba upisati /2/

16. Hipertenzija

Pitati lice sa AKS da li boluje od različitih oblika hipertenzije (primarna ili sekundarna hipertenzija,...). U zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ako lice ne boluje od hipertenzije, odnosno 2 ako je lekar ustanovio da boluje ili 3 ako ne zna da li boluje od hipertenzije, bez obzira na rezultate kasnijih pretraga tokom hospitalizacije koji pokazuju drugačiji nalaz.

Primer: Hipertenzija -ne - 1, -da - 2, -ne zna - 3,

ako lice nema hipertenziju

treba upisati /1/

17. Dijabetes melitus

Osobu sa AKS pitati da li boluje od različitih oblika dijabetes melitusa (tip 1 ili tip 2,...). U zavisnosti od odgovora, u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ako lice ne boluje od dijabetes melitusa bez obzira na rezultate kasnijih pretraga tokom hospitalizacije koji pokazuju drugačiji nalaz, odnosno, 2 ako je lekar ustanovio da boluje od dijabetesa, odnosno 3 ako je lekar ustanovio da ima poremećaj tolerancije glukoze, ili 4 ako ne zna da li boluje od navedenih poremećaja metabolizma glukoze, bez obzira na rezultate kasnijih pretraga tokom hospitalizacije koji pokazuju drugačiji nala.

Primer: Dijabetes melitus -ne - 1, -da - 2, -poremećaj tolerancije glikoze – 3, -ne zna - 4,

ako lice nema dijabetes

treba upisati /1/

ANAMNEZA BOLESTI SRCA I KRVNIH SUDOVA

(OBELEŽJA 18 - 23)

U ovom delu prijave registruju se anamnistički ili heteroanamnistički podaci, a ukoliko je potrebno mogu se dopuniti podacima iz bolesnikove prethodne medicinske dokumentacije.

18. Infarkt miokarda

U zavisnosti od toga da li je u prethodnoj kardiološkoj anamnezi lice sa AKS imalo ili ne infarkt miokarda, u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

Primer: Infarkt miokarda -ne - 1, -da - 2,

ako je lice sa AKS predhodno imalo infarkt miokarda,

treba upisati /2/

19. Aorto-koronarni bajpas

Obolelo lice sa AKS se pita da li je imalo ili ne bajpas, a u zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

Primer: Aorto-koronarni bajpas -ne - 1, -da - 2,

ako je lice sa AKS predhodno imalo aorto-koronarni baypas

treba upisati /2/

20. PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty)

U zavisnosti od toga da li je u prethodnoj kardiološkoj anamnezi lice imalo ili ne PTCA (Perkutanu transluminalnu koronarnu angioplastiku), u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: PTCA -ne - 1, -da - 2,
ako je lice sa AKS predhodno imalo PTCA treba upisati /2/*

21. Cerebrovaskularni insult (CVI)

Osoba sa AKS pita se da li je u prethodnoj kardiološkoj anamnezi imala ili ne CVI, a u zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Cerebrovaskularni insult -ne - 1, -da - 2,
ako lice sa AKS predhodno nije imalo CVI treba upisati /1/*

22. Angina pektoris

U zavisnosti od toga da li u prethodnoj kardiološkoj anamnezi lice ima ili nema bilo koji oblik angine pektoris, u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Angina pektrois -ne - 1, -da - 2,
ako je lice sa AKS predhodno imalo anginu pektoris treba upisati /2/*

23. Periferna bolest arterija

Obolelo lice sa AKS se pita da li je imalo ili ne perifernu bolest arterija (klaudikacije u miru ili pri naporu, amputaciju, vaskularnu rekonstrukciju, bajpass hiruršku proceduru, ili perkutanu intervenciju na krvnim sudovima ekstremiteta, dokumentovanu aneurizmu....) u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Periferna bolest arterija -ne - 1, -da - 2,
ako je lice sa AKS imalo predhodno perifernu bolest arterija treba upisati /2/*

U ovom delu prijave registruju se anamnestički ili heteroanamnestički podaci, a ukoliko je potrebno mogu se dopuniti podacima iz bolesnikove prethodne medicinske dokumentacije.

24. Hronična opstruktivna bolest pluća

U zavisnosti od toga da li lice sa AKS ima ili ne bilo koji oblik hronične opstruktivne bolesti pluća -HOBP (hronični opstruktivni bronhitis, astma ili emfizem), u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Hronična opstruktivna bolest pluća -ne - 1, -da - 2,
ako lice sa AKS ima HOBP treba upisati /2/*

25. Bolesti bubrega

Osoba sa AKS pita se da li boluje ili ne od bilo kojeg oblika hronične bubrežne insuficijencije - HBI (hronična uremija, hronični glomerulonefritis,...), i u zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Bolesti bubrega -ne - 1, -da - 2,
ako lice sa AKS predhodno nije imalo HBI treba upisati /1/*

26. Bolesti štitaste žlezde

U zavisnosti od toga da li u prethodnoj istoriji bolesti lice imalo ili ne bolesti štitaste žlezde (hipo- ili hipertireoza), u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Bolest štitaste žlezde - ne - 1, -da - 2,
ako lice sa AKS predhodno nije imalo bolesti štitaste žlezde treba upisati /1/*

27. Anemija

Osoba sa AKS pita se da li boluje ili ne od nekog oblika anemije (hipohromna sideropenijska anemija i dr.), i u zavisnosti od odgovora u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 ili 2.

*Primer: Anemija - ne - 1, -da - 2,
ako lice sa AKS predhodno nije imalo anemiju treba upisati /1/*

28. Datum postavljanja dijagnoze (dan/mesec/godina)

Upisati u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta dan, mesec i godinu postavljanja dijagnoze.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih.

Po definiciji, incidenciju je broj novodijagnostikovanih slučajeva AKS u definisanoj populaciji (Srbija), prijavljenih registru u datoj kalendarskoj godini. Za datum incidencije preuzima se prvi (najraniji, "najmlađi") datum kada smo dobili podatak da se osoba obratila zdravstvenoj službi ili nekom drugom zbog tegoba koje prate AKS. Po opadajućem prioritetu, kao datum incidencije podrazumeva se datum:

- prvog pregleda, prijema u zdravstvenu službu koja se bavi dijagnostikom i terapijom AKS;
- postavljanja prve kliničke/EKG//EHO/laboratorijske dijagnoze;
- smrti (ako se prvi put dobija podatak o licu sa AKS iz potvrde o smrti ili iz izveštaja sa autopsija i kada drugih podataka o početku bolesti nema ...).

Primer: Datum postavljanja dijagnoze (dan/mesec/godina)

ako je lice sa AKS hospitalizovano 27.06.2006. g. treba upisati /2/7/0/6/2/0/0/6/

29. Vreme od početka pojave simptoma do prvog kontakta sa zdravstvenom službom (minuti)

Pitati bolesnika koliko je vremena prošlo od pojave prvih simptoma do prvog kontakta sa zdravstvenom službom (patient delay) i u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta upisati vreme izraženo u minutima. Zdravstvena služba koju pacijent prvo kontaktira najčešće je služba hitne medicinske pomoći, ali to može biti bilo koja druga zdravstvena služba, odnosno nivo zdravstvene zaštite (dom zdravlja, bolnica, zdravstveni centar, urgentni centar...).

Primer: Vreme od početka pojave simptoma do kontakta sa zdravstvenom službom (minuti)

ako je ovo vreme iznosilo 1,5 h treba upisati /1/9/0/

30. Kontakt bolesnika sa zdravstvenom službom

Od bolesnika sa AKS treba dobiti odgovor na pitanje kako je došao do bolničke zdravstvene ustanove, sem u slučaju smrtnog ishoda van zdravstvene ustanove, kada se i u polje koja se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisuje 6. U slučaju samoinicijativnog dolaska upisati 1, u slučaju da je bolesnik upućen iz doma zdravlja upisati 2, ukoliko je došao službom

hitne pomoći upisati 3, a ukoliko je upućen iz druge ZU ili je prebačen sa drugog odeljenja upisati 4 ili 5.

Primer: Kontakt bolesnika sa zdravstvenom službom

*-dosao samoinicijativno - 1, -upućen iz druge zdr. ustanove - 4,
-upućen iz doma zdravlja - 2, -prebačen sa drugog odeljenja - 5,
-službom hitne pomoći - 3, -smrtni ishod van zdravstvene ustanove - 6
ako je bolesnik službom hitne pomoći prebačen do koronarne jedinice*

treba upisati /3/

31. Simptomi

U zavisnosti od simptoma koji prate AKS, u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisuje se 1 - ako su simptomi bili tipični (bol u grudima ili ekvivalenti bola), 2 - ako su simptomi atipični (muka, gađenje, povraćanje, diarea,...), 3 - ukoliko nije bilo simptoma i 9 - ukoliko nedostaju podaci (smrtni ishod nastupio pre bilo kakvog kontakta sa zdravstvenom službom, nema ni heteroanamnestičkih podataka).

*Primer: Simptomi -tipični -1, -atipični - 2, bez simptoma - 3, -nedostaju podaci - 9,
ako AKS prate atipični simptomi treba upisati /2/*

32. Dijagnoza akutnog koronarnog sindroma u odnosu na promene u EKG-u

Na osnovu EKG nalaza treba se opredeliti samo za jedan od dijagnostičkih entiteta, i u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 - za STEMI, ili 2 - za NSTEMI, ili 3 - za infarkt sa LBBB, odnosno 4 - za nestabilnu anginu pektoris.

Ovo obeležje spada u kategoriju obaveznih.

Primer: Dijagnoza akutnog koronarnog sindroma u odnosu na promene u EKG-u

*-infarkt miokarda sa ST elevacijom - 1, -infarkt miokarda sa blokom leve grane - 3,
-infarkt miokarda bez ST elevacije - 2, -nestabilna angina pektoris - 4,
ako promene u EKG-u ukazuju na infarkt miokarda sa blokom leve grane*

treba upisati /3/

33. Lokalizacija akutnog infarkta miokarda

Na osnovu različitih dijagnostičkih procedura (EKG, EHO, koronarografija,...) upisati u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta lokalizaciju infarkta prema ponuđenim šiframa.

Ovo obeležje se popunjava samo za lica kod kojih je u pitanju broj 32 upisan broj 1 ili 2 ili 3.

*Primer: Lokalizacija infarkta -prednji - 1, -zadnje-donji - 2, -neoznačeni - 3,
ako su dijagnostičke procedure ukazale na zadnje - donji infarkt miokarda
treba upisati /2/*

VREDNOSTI LABORATORIJSKIH ANALIZA NA PRIJEMU

(OBELEŽJA 34 - 43)

Pod prijemom se podrazumeva vremenski period od 24 sata nakon hospitalizacije. Upisuju se rezultati laboratorijskih analiza. Za svako obeležje upisuje se bročana vrednost u polja sa zaokruživanjem na jednu ili dve decimale u zavisnosti od broja polja iza tačke.

Primeri:

34. Glikemija	<u>/1/0/</u> . <u>/6/</u> (mmol/L),	39.LDL	<u>/5/</u> . <u>/4/0/</u> (mmol/L)
35. Hemoglobin	<u>/1/3/8/</u> (g/L)	40. Max CK	<u>/5/6/8/</u> . <u>/3/2/</u> (U/L)
36. Trigliceridi	<u>/3/</u> . <u>/2/5/</u> (mmol/L)	41. Max CK-MB	<u>/4/0/0/</u> . <u>/2/3/</u> (U/L)
37. Ukupni holesterol	<u>/8/</u> . <u>/2/0/</u> (mmol/L)	42. Troponin -T	<u>/1/0/</u> . <u>/2/6/</u> (µg/L)
38. HDL	<u>/2/</u> . <u>/3/0/</u> (mmol/L)	43. Troponin-I	<u>/1/5/</u> . <u>/6/3/</u> (µg/L)

KOMPLIKACIJE TOKOM HOSPITALIZACIJE

(OBELEŽJA 44 - 49)

U ovaj blok obeležja upisuju se komplikacije tokom hospitalizacije, ukoliko su se pojavile, bez obzira na to kada su se pojavile. Npr. ukoliko se komplikacija u vidu edema pluća zbog poremećaja ritma i sprovođenja pojavila trećeg dana nakon prijema upisati u polja koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta - 3 za obeležje srčane insuficijencije, odnosno - 2 za obeležje poremećaja ritma i sprovođenja, 1 ako nema postinfarktne angine pektoris, odnosno, mehaničkih komplikacija, reinfarkta i kardiopulmonalne reanimacije.

Primeri:

44. Srčana insuficijencija	-Killip 1- 1, -Killip 2 - 2, -Killip 3 - 3, - Killip 4 - 4	treba upisati /3/
45. Poremećaj ritma i sprovođenja	-ne - 1, -da - 2,	treba upisati /2/
46. Postinfarktne angine pektoris	-ne - 1, -da - 2,	treba upisati /1/
47. Mehaničke komplikacije	-ne - 1, -da - 2,	treba upisati /1/
48. Reinfarkt	-ne - 1, -da - 2	treba upisati /1/
49. Kardiopulmonalna reanimacija	-ne - 1, -da - 2	treba upisati /1/

TERAPIJA TOKOM HOSPITALIZACIJE

(OBELEŽJA 50 - 66)

U ovoj seriji obeležja upisuje se sva terapija koja je data licu sa dijagnostikovanim AKS tokom cele hospitalizacije, tako što se u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisuje - 1 ukoliko određenja terapija nije data/nije primenjena, odnosno - 2 ako je terapija data/primenjena.

Primeri:

50. Acetil-salicilna kiselina	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>	59. ACE inhibitori	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>
51. Nitrati	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>	60. Ca antagonisti	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>
52. Inotropi	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>	61. Diuretici	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>
53. Heparin	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>	62. Digitalis	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>
54. Nisko mol. Heparin	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>	63. Antiaritmiци	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>
55. Fibrinoliza	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>	64. Priv. pejsmejker	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>
56. Beta blokatori	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>	65. Klopidoгrel	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>
57. Urgentni hir. bajpas	<i>-ne - 1, -da - 2 /1/</i>	66. Statini	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>
58. Urgentna PTCA	<i>-ne - 1, -da - 2 /2/</i>		

ISHOD BOLESTI

(OBELEŽJA 67 - 70)

67. Ishod

U zavisnosti od ishoda u polje koje se nalazi sa desne strane u istom redu teksta upisati 1 - ukoliko je bolesnik oporavljen, 2 - ukoliko je prebačen u drugu ustanovu/odeljenje, odnosno 3 - ukoliko je nastupio smrtni ishod.

Primer: Ishod -oporavljen - 1, -prebačen u drugu zdr. ustanovu/odelenje - 2,

-smrtni ishod u zdravstvenoj ustanovi - 3,

ako se pacijent oporavio

treba upisati /1/

68. Datum otpusta iz bolničke zdravstvene ustanove/datum smrti (dan/mesec/godina)

U polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta upisati tačan datum otpusta (dan, mesec i godinu) iz zdravstvene ustanove koja prijavljuje lice sa AKS, odnosno tačan datum smrti (dan, mesec i godinu).

Ako u predhodnom pitanju imamo podatak da je lice sa AKS umrlo, tada se ovo obeležje odnosi na datum smrti. Datum smrti može biti jednak ili stariji od datuma postavljanja dijagnoze.

Primer: Datum otpusta iz bolničke zdravstvene ustanove/datum smrti (dan/mesec/godina)

ako je pacijent otpušten iz zdravstvene ustanove 28.06.2006.

treba upisati /2/8/0/6/2/0/0/6/

69. Osnovni uzrok smrti

Ukoliko je smrt nastupila u zdravstvenoj ustanovi ili van zdravstvene ustanove, tekstualno naznačiti osnovni uzrok smrti, prema desetoj reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti, povreda i uzroka smrti, a u polja sa desne strane u istom redu teksta nije potrebno unositi šifru osnovnog uzroka smrti

Primer: Osnovni uzrok smrti (MKB-X revizija)

upisati naziv osnovnog uzroka smrti, npr. Infarctus myocardii anterioris

65. Datum prijave (dan/mesec/godina)

Pri popunjavanju ove prijave treba upisati tačan datum prijave (dan/mesec/godina) u polja koja se nalaze sa desne strane u istom redu teksta.

Primer: Datum prijave (dan/mesec/godina)

ako se prijava popunjavala 30. 06.2006. godine   treba upisati /3/0/0/6/2/0/0/6/

Rad na aplikaciji

Kako bi se udovoljino zahtevu za adekvatnu epidemiološku analizu, prezentaciju i interpretaciju unetih podataka, decentralizovan je unos, obrada i analiza podataka za lica obolela od AKS, institut Batut razvio je adekvatnu aplikaciju u Microsoft Office Access-u koja informatički podržava Registar.

Za rad na aplikaciji treba slediti posebno pisano uputstvo.

Evaluacija validnosti podataka

Za neposrednu organizaciju i funkcionisanje registra za AKS primenjene su preporuke međunarodnih asocijacija registara za definicije, klasifikacije, sistem šifriranja, kao i kriterijumi za evaluaciju kompletnosti obuhvata i validnosti podataka. Evaluacija može biti povremena (ad hock) ili kontinuirana.

Kompletnost obuhvata

Potpunost registracije je stepen do koga su svi slučajevi akutnog koronarnog sindroma, koji se pojavljuju u definisanoj populaciji, uključeni u bazu podataka Registra. Idealno bi bilo da

Registri imaju što veću potpunost. Međutim, u praksi ni jedan Registar ne dostiže potpuni obuhvat od 100%.

Kompletnost obuhvata u registru evaluira se pomoću nekoliko metoda:

- utvrđivanjem stepena korišćenja izvora informacija. Kako potpunost registracije zavisi od korišćenja izvora podataka o AKS, stručna preporuka je da se koriste svi raspoloživi izvori informacija. Preklapanje podataka dobijenih iz različitih izvora informacija koristi se u ažuriranju i dopununjavanju slogova u bazi podataka o licima sa AKS.
- procenom obuhvata određivanjem proporcije stopa mortaliteta i incidencije. Subregistracija se evidentira kada je stopa mortaliteta veća ili približna vrednosti stope incidencije od AKS, odnosno, kada je odnos mortaliteta i incidencije veći ili jednak jedinici ($Mt/I \geq 1$).
- učešćem naknadno prijavljenih lica sa AKS u odnosu na sve prijavljene u Registru. Nakon publikovanja podataka za određenu kalendarsku godinu preporuka je da učešće naknadno prijavljenih lica sa AKS za istu (već publikovanu) godinu ne prelazi 3%. Ovo je direktni pokazatelj „kašnjenja“ prijavljivanja Registru.
- učešćem naknadno pronađenih novootkrivenih osoba sa AKS koji nisu prijavljeni Registru, tj. upoređenjem svih lica koja su kontaktirala zdravstvenu službu zbog AKS sa evidentiranim slučajevima koji se nalaze u Registru. Najčešće se na slučajnom uzorku iz nekoliko nasumično izabranih izvora informacija prave spiskovi lica sa AKS. Ovi spiskovi nezavisno pronađenih novoobolelih od AKS zatim se upoređuju i sparuju sa licima koja su već registrovana. Na ovaj način dobija se broj osoba, odnosno, učešće novoobolelih od AKS koji do trenutka evaluacije obuhvata nisu prijavljeni Registru. Stručna je preporuka, obzirom da se radi o akutnom događaju, da ovaj procenat ne prelazi 3%.

Validnost podataka

Validnost podataka u Registru evaluira se:

- odnosom broja registrovanih slučajeva AKS u odnosu na promene u EKG-u i broja registrovanih lica sa AKS koja su evidentirana preko prijave smrti. Stručna je preporuka da broj registrovanih slučajeva AKS u odnosu na promene u EKG-bude što veći, a da broj registrovanih lica samo preko prijave smrti bude što manji. Broj lica od AKS evidentiranih u Registru samo preko prijave smrti ne bi trebalo da pređe 5%.
- učešćem propuštenih i netačnih podataka u Registru. Stručna je preporuka da svi podaci iz obaveznog, minimalnog seta podataka: prezime i ime, pol, uzrast, datum incidencije (datum postavljanja dijagnoze) i dijagnoza AKS budu dostupni i tačno evidentirani.

Izuzetak je datum postavljanja dijagnoze, gde kada ne postoji pun datum, na primer samo mesec i godina (npr. maj 2006. godine) – kao pun datum se evidentira polovina meseca u kojem je dijagnoza postavljena (u navedenom primeru - 15. 05. 2006. godine). U slučaju, kada nam je poznata samo godina kada je postavljena dijagnoza AKS (2006. godine), a naknadnim istraživanjem nismo uspjeli da obezbedimo pun datum incidencije – kao pun datum evidentira se polovina godine u kojoj je dijagnoza postavljena (u navedenom primeru - 30. 06. 2006. godine).

Nakon određenog vremena i dostizanja serije godina u Registru, bilo koje promene u učestalosti AKS i drugih varijabli vezanih za lice sa AKS, moraju se brižljivo ispitati. Obično su greške u šifriranju uzrok evidentiranih razlika, koje traže naknadnu proveru i ispravku. Tek po evaluaciji podataka u Registru treba pristupiti izveštavanju i publikovanju podataka.

Izveštavanje

Saopštavanje podataka iz Registra, indirektno utiču na poboljšanje kvaliteta procesa registracije. Eventualno unesene greške često mogu da se otkriju tek pri izveštavanju. Pre definitivnog publikovanja podataka o AKS neophodno je proveriti i oceniti sve varijable u Registru i kontinuirano insistirati na što boljem kvalitetu podataka.

Pored analize podataka za svoj okrug, regionalni Registri za svoje potrebe mogu i da publikuju podatke iz svog Registra.

Institut Batut je u obavezi da do kraja tekuće godine publikuje godišnji izveštaj o incidenciji i mortalitetu od AKS u Srbiji za proteklu godinu.

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА .....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Служба/Одељење .....

--	--

Број историје болести – картона

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ПРИЈАВА ЛИЦА ОБОЛЕЛОГ ОД АКУТНОГ КОРОНАРНОГ СИНДРОМА

ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

1.	Презиме, очево име и име:	2. ЈМБГ																		
3.	Датум рођења:	ДАН, МЕСЕЦ, ГОДИНА																		
4.	Пол:	Мушки – 1 Женски – 2																		
5.	Адреса становања:	(улица и број, место, општина) ШИФРА НАСЕЉА																		
6.	Школска спрема:	Без школе – 1 Основна – 2 Средња – 3 Виша – 4 Висока – 5																		
7.	Занимање:																			

ФАКТОРИ РИЗИКА У МОМЕНТУ ПОСТАВЉАЊА ДИЈАГНОЗЕ

8.	Телесна висина (cm):						
9.	Телесна маса (kg):						
10.	Болести срца и крвних судова код оца, мајке, браће, сестара и деце:	Не – 1	Да – 2	Не зна – 3			
11.	Физичка активност у последњих месец дана мања од 30 минута/дан:	Не – 1	Да – 2	Не зна – 3			
12.	Стресан/ни догађај/и у последњих месец дана који омета/ју редовне дневне активности:	Не – 1	Да – 2	Не зна – 3			
13.	Пушење у последњих месец дана (просечан број цигарета/дан):						
14.	Дужина пушачког стажа (године):						
15.	Хиперлиппротеинемије:	Не – 1	Да – 2	Не зна – 3			
16.	Хипертензија:	Не – 1	Да – 2	Не зна – 3			
17.	Diabetes mellitus:	Не – 1	Да – 2	Поремећај толеранције гликозе – 3	Не зна – 4		

АНАМНЕЗА БОЛЕСТИ СРЦА И КРВНИХ СУДОВА

18.	Инфаркт миокарда:	Не – 1	Да – 2	
19.	Аорто-коронарни бајпас:	Не – 1	Да – 2	
20.	РТСА:	Не – 1	Да – 2	
21.	Цереброваскуларни инсулт:	Не – 1	Да – 2	
22.	Ангина пекторис:	Не – 1	Да – 2	
23.	Периферна болест артерија:	Не – 1	Да – 2	

ДРУГЕ БОЛЕСТИ

24.	Хронична опструктивна болест плућа:	Не – 1	Да – 2	
25.	Болести бубрега:	Не – 1	Да – 2	
26.	Болести штитасте жлезде:	Не – 1	Да – 2	
27.	Анемија:	Не – 1	Да – 2	

ДИЈАГНОЗА АКУТНОГ КОРОНАРНОГ СИНДРОМА

28. Датум постављања дијагнозе:		ДАН, МЕСЕЦ, ГОДИНА							
29. Време од почетка појаве симптома до контакта са здравственом службом (минути):									
30. Контакт болесника са здравственом службом:		Дошао самоиницијативно 1		Упућен из друге здравствене установе 4					
		Упућен из дома здравља 2		Пребачен са другог одељења 5					
		Службом хитне помоћи 3		Смртни исход ван здравствене установе 6					
31. Симптоми:		Типични – 1		Атипични – 2		Без симптома – 3		Недостају подаци – 9	
32. Дијагноза акутног коронарног синдрома у односу на промене у ЕКГ-у:				Инфаркт миокарда са ST-елевацијом 1		Инфаркт миокарда без ST-елевације 2		Инфаркт миокарда са блоком леве гране 3	
						Нестабилна ангина пекторис 4			
33. Локализација акутног инфаркта миокарда:		Предњи – 1		Задње-доњи – 2		Неозначени – 3			

ВРЕДНОСТИ ЛАБОРАТОРИЈСКИХ АНАЛИЗА НА ПРИЈЕМУ

34. Глукоза у крви:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmol/L)	37. Укупни холестерол:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmol/L)	40. Max CK:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (U/L)
35. Хемоглобин:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (g/L)	38. HDL:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmol/L)	41. Max CK-MB:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (U/L)
36. Триглицериди:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmol/L)	39. LDL:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmol/L)	42. Тропонин-Т:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mg/L)
				43. Тропонин-И:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mg/L)

КОМПЛИКАЦИЈЕ ТОКОМ ХОСПИТАЛИЗАЦИЈЕ

44. Срчана инсуфицијенција (Killip класификација):	Killip 1 – 1	Killip 2 – 2	Killip 3 – 3	Killip 4 – 4	
45. Поремећај ритма и спровођења:	Не – 1	Да – 2			
46. Постинфарктна ангина пекторис:	Не – 1	Да – 2			
47. Механичке компликације:	Не – 1	Да – 2			
48. Реинфаркт:	Не – 1	Да – 2			
49. Кардиопулмонална реанимација:	Не – 1	Да – 2			

ТЕРАПИЈА ТОКОМ ХОСПИТАЛИЗАЦИЈЕ

50. Ацетил-салицилна киселина:	Не – 1	Да – 2	☐	59. АСЕ инхибитори:	Не – 1	Да – 2	☐
51. Нитрати:	Не – 1	Да – 2	☐	60. Са антагонисти:	Не – 1	Да – 2	☐
52. Инотропи:	Не – 1	Да – 2	☐	61. Диуретици:	Не – 1	Да – 2	☐
53. Хепарин:	Не – 1	Да – 2	☐	62. Дигиталис:	Не – 1	Да – 2	☐
54. Ниско молекуларни хепарин:	Не – 1	Да – 2	☐	63. Антиаритмици:	Не – 1	Да – 2	☐
55. Фибринолиза:	Не – 1	Да – 2	☐	64. Привремени пејсмејкер:	Не – 1	Да – 2	☐
56. Бета блокатори:	Не – 1	Да – 2	☐	65. Клопидогрел:	Не – 1	Да – 2	☐
57. Ургентни хируршки бајпас:	Не – 1	Да – 2	☐	66. Статини:	Не – 1	Да – 2	☐
58. Ургентна РТСА:	Не – 1	Да – 2	☐				

ИСХОД БОЛЕСТИ

67. Исход:	Оправљен – 1	Пребачен у другу здравствену установу/одељење – 2	Смртни исход – 3	
68. Датум отпуста из болничке здравствене установе/датум смрти:	ДАН, МЕСЕЦ, ГОДИНА			
69. Основни узрок смрти	Дијагноза:	ШИФРА МКБ-10		
70. Датум пријаве:	ДАН, МЕСЕЦ, ГОДИНА			

Потпис и факсимил лекара _____

Šifarnik službi/odjeljenja

Šifra	Opis
01	Koronarna jedinica
02	Jedinica za bol u grudima
03	Služba hitne medicinske pomoći
04	Služba urgentne medicine
05	Intenzivan nega
06	Služba kardiologije
07	Služba opšte medicine
08	Ostale službe interne medicine
09	Neurološka služba
10	Dermatovenerološka služba
11	Služba za ginekologiju
12	Oftalmološka služba
13	Otorinolaringološka služba
14	Kardiovaskularna hirurgija
15	Ostale hiruške službe
16	Radiologija i onkologija
17	Medicina rada
18	Služba za gerontologiju
19	Služba za invazivnu dijagnostiku
20	Služba za funkcionalnu dijagnostiku
21	Sudska medicina/patologija
22	Služba socijalne medicine
23	Epidemiološka služba
24	Druge službe/odjeljenja
99	Nepoznato

Šifarnik okruga sa opštinama koje im pripadaju

Šifra okr.	Okrug	Šifra opš.	Opština
01	Severno Bački	80071	Bačka Topola
		80241	Mali Idoš
		80438	Subotica
02	Srednje Banatski	80144	Žitište
		80152	Zrenjanin
		80250	Nova Crnja
		80268	Novi Bečej
		80373	Sečanj
03	Severno Banatski	80012	Ada
		80195	Kanjiža
		80209	Kikinda
		80276	Novi Kneževac
		80365	Senta
		80489	Čoka
04	Južno Banatski	80039	Alibunar
		80098	Bela Crkva
		80128	Vršac
		80217	Kovačica
		80225	Kovin
		80292	Opovo
		80314	Pančevo
05	Zapadno Bački	80349	Plandište
		80047	Apatin
		80233	Kula
		80306	Odžaci
06	Južno Bački	80381	Sombor
		80055	Bač
		80063	Bačka Palanka
		80080	Bački Petrovac
		80101	Beočin
		80110	Bečej
		80462	Vrbas
		80136	Žabalj
		80284	Novi Sad (grad)
		80390	Srbobran
		80411	Sremski Karlovci
07	Sremski	80446	Temerin
		80454	Titel
		80176	Indija
		80187	Irig
		80322	Pećinci
		80357	Ruma
07	Sremski	80403	Sremska Mitrovica
		80420	Stara Pazova

		80497	Šid
08	Grad Beograd	70092	Barajevo
		70106	Voždovac
		70114	Vračar
		70122	Grocka
		70149	Zvezdara
		70157	Zemun
		70165	Lazarevac
		70173	Mladenovac
		70181	Novi Beograd
		70190	Obrenovac
		70203	Palilula
		70211	Rakovica
		70220	Savski Venac
		70238	Sopot
		70246	Stari Grad
70254	Čukarica		
09	Mačvanski	70289	Bogatić
		70408	Vladimirci
		70637	Koceljeva
		70661	Krupanj
		70734	Loznica
		70777	Ljubovija
		70793	Mali Zvornik
		71269	Šabac
10	Kolubarski	70360	Valjevo
		70700	Lajkovac
		70769	Ljig
		70831	Mionica
		70882	Osečina
		70218	Ub
11	Podunavski	70386	Velika Plana
		71099	Smederevo
		71102	Smederevska Palanka
12	Braničevski	70394	Veliko Gradište
		70475	Golubac
		70521	Žabari
		70530	Žagubica
		70696	Kučevo
		70807	Malo Crniće
		70912	Petrovac
		70947	Požarevac
13	Šumadijski	70033	Arandelovac
		70076	Batočina
		70599	Knić
		70675	Kragujevac (grad)
		71277	Lapovo

		71013	Rača
		71153	Topola
14	Pomoravski	70491	Despotovac
		71048	Jagodina
		70904	Paraćin
		71030	Rekovac
		71056	Svilajnac
		71200	Čuprija
15	Borski	70327	Bor
		70572	Kladovo
		70785	Majdampek
		70840	Negotin
16	Zaječarski	70319	Boljevac
		70556	Zaječar
		70602	Knjaževac
		71129	Sokobanja
17	Zlatiborski	70041	Arilje
		70068	Bajina Bašta
		70629	Kosjerić
		70866	Nova Varoš
		70955	Požega
		70971	Priboj
		70980	Prijepolje
		71145	Sjenica
		71145	Užice
71234	Čajetina		
18	Moravički	70483	Gornji Milanovac
		70564	Ivanjica
		70742	Lučani
		71242	Čačak
19	Raški	70459	Vrnjačka Banja
		70653	Kraljevo
		70874	Novi Pazar
		71021	Raška
		71188	Tutin
20	Rasinski	70017	Aleksandrovac
		70343	Brus
		70378	Varvarin
		70670	Kruševac
		71005	Ražanj
		71170	Trstenik
		71196	Ćićevac
21	Nišavski	70025	Aleksinac
		70467	Gadžin Han
		70513	Doljevac
		70823	Merošina
		70858	Niš (grad)

		71064	Svrljig
22	Toplički	70262	Blace
		70548	Žitorađa
		70688	Kuršumlija
		70998	Prokuplje
23	Pirotski	70050	Babušnica
		70084	Bela Palanka
		70505	Dimitrovgrad
		70939	Pirot
24	Jablanički	70297	Bojnik
		70424	Vlasotince
		70718	Lebane
		70726	Leskovac
		70815	Medveđa
		71226	Crna Trava
25	Pčinjski	70335	Bosilegrad
		70351	Bujanovac
		70416	Vladičin Han
25	Pčinjski	70432	Vranje
		70963	Preševo
		71137	Surdulica
		71161	Trgovište

Okruzi sa šiframa od 01 do 07, pripadaju teritoriji Vojvodine;

Okruzi sa šiframa od 08 do 25, pripadaju teritoriji centralne Srbije;

Šifarnik zanimanja

0 VOJNA LICA

01 Vojna lica Vojna lica

1 ZAKONODAVCI, FUNKCIONERI RUKOVODIOCI MENADŽERI

11 Zakonodavci i funkcioneri

Zakonodavci
Vladini funkcioneri
Rukovodioci lok. uprave
Funkcioneri org. od posebnog značaja

12 Korporacijski rukovodioci menadžeri

Direktori i izvršni rukovodioci
Rukovodioci- menadžeri privrednih sektora
Ostali rukovodioci – menadžeri sektora

13 Rukovodioci- menadžeri malih preduzeća

Rukovodioci- menadžeri malih preduzeća

2 STRUČNJACI

21 Stručnjaci fizičkih, matematičkih i tehničkih nauka

Fizičari, hemičari i srodni stručnjaci
Matematičari, statističari i srodni stručnjaci
Informatičari
Arhitekta, inženjeri i srodni stručnjaci

22 Stručnjaci bioloških i medicinskih nauka

Stručnjaci bioloških nauka
Medicinski stručnjaci
Stručnjaci porodiljstva i negovateljstva

23 Nastavno osoblje

Nastavno osoblje univerziteta, visokih i viših škola
Nastavno osoblje srednjih škola
Nastavno osoblje osnovnog i predškolskog obrazovanja
Nastavno osoblje specijalnog obrazovanja
Ostalo nastavno osoblje

24 Stručnjaci društvenih nauka i ostali

Poslovni stručnjaci
Pravnici
Stručnjaci arhivistike, bibliotekarstva i srodni
Stručnjaci društvenih nauka
Umetnici
Teolozi, verske starešine i sveštenici

3 STRUČNI SARADNICI I TEHNIČARI

31 Stručni saradnici i tehničari prirodnih nauka i inženjerstva

Stručni saradnici i tehničari prirodnih nauka i inženjerstva
Stručni saradnici i tehničari računarstva i robotike

Operateri optičke i elektronske opreme
Kapetani brodova, vazduhoplova i srodni
Inspektori bezbednosti i tržišni inspektori

32 Stručni saradnici i tehničari bioloških i medicinskih nauka

Stručni saradnici i tehničari bioloških nauka i srodni radnici
Stručni saradnici i tehničari u savremenoj medicini
Stručni saradnici i tehničari u negovateljstvu i porodiljstvu
Tradicionalni medicinski praktičari i iscelitelji

33 Stručni saradnici u nastavi

Stručni saradnici u nastavi osnovnog obrazovanja
Stručni saradnici u nastavi predškolskog vaspitanja
Stručni saradnici u nastavi specijalnog obrazovanja
Ostali stručni saradnici u nastavi

34 Stručni saradnici i tehničari društvenih nauka i ostali

Finansijski komercijalni stručni saradnici i tehničari
Poslovni agenti i trgovački posrednici
Administrativni stručni saradnici i tehničari
Carinski, poreski i srodni stručni saradnici
Policijski inspektori i detektivi
Socijalni radnici, višestručni
Umetnički, estradni i sportski radnici
Verski radnici, članovi verskog reda i srodni

4 SLUŽBENICI

41 Službenici

Sekretari i birotehničari
Obračunski službenici
Materijalni evidentičari i skladištari
Bibliotečki, poštanski i srodni službenici
Ostali službenici

42 Šalterski službenici

Blagajnici, kasiri i srodni
Službenici na davanju obaveštenja-informacija

5 USLUŽNI RADNICI I TRGOVCI

51 Radnici ličnih usluga i zaštite

Turistički vodiči i pratioci
Kućepazitelji(nastojnici) i uslužni radnici u restoranima
Radnici zaličnu negu
Ostali radnici za lične usluge
Astrolozi, proroci i srodni radnici
Radnici zaštite

52 Prodavci, demonstratori i manekeni

Modni i ostali manekeni
Prodavci i demonstratori
Prodavci na pijaci i tezgama

6 KVALIFIKOVANI RADNICI U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

61 Kvalifikovani poljoprivrednici i ribari (proizvođači za tržište)

Baštovani i ratari
Stočari

Poljoprivrednici na mešovitim farmama (ratarsko-stočarskim)
Šumari i srodni radnici
Ribari i lovci

62 Individualni poljoprivrednici

Individualni poljoprivrednici

7 ZANATLIJE I SRODNI RADNICI

71 Rudari i građevinski radnici

Rudari i radnici kamenoloma, obrađivači kamena
Zidari i srodne zanatlije
Radnici na završnim radovima u građevinarstvu
Farbari, građevinski čistači zgrada, dimničari i srodni radnici

72 Metalski i mašinski i srodni radnici

Livci, varioci, savijači metala i srodni
Kovači, alatničari i srodni radnici
Mehaničari i monter
Elektromehaničari, elektroničari i elektroinstalateri

73 Precizni mehaničari, zanatlije, štampari i srodni radnici

Precizni mehaničari i srodni
Keramičari, staklari i srodni radnici
Zanatlije za izradu predmeta od drveta, tekstila, kože i srodnih materijala
Štampari i srodni radnici

74 Ostale zanatlije i srodni

Radnici u proizvodnji hrane i srodnih proizvoda
Stolari, obrađivači drveta i srodne zanatlije
Tekstilci, krojači i srodni
Prerađivači krzna i kože i obučari

8 RUKOVAOCI MAŠINAMA I UREĐAJIMA I MONTERI

81 Operateri industrijskim postrojenjima

Operateri uređajima u rudnicima i na preradi mineralnih sirovina
Operateri uređajima za preradu metala
Operateri staklarskim, keramičkim i sličnim uređajima
Operateri uređaja za preradu drveta i izradu papira
Operateri uređaja u hemijskoj industriji
Operateri energetske i srodnih uređaja
Operateri automatizovane montaže i industrijskih robota

82 Operateri i monter mašina i uređaja

Operateri mašina za obradu proizvoda od metala i minerala
Operateri mašina za proizvodnju hemijskih proizvoda
Operateri mašina za izradu proizvoda od gume i plastike
Operateri mašina za proizvodnju proizvoda od drveta
Operateri mašina za štampanje, povezivanje i izradu papirne galanterije
Operateri mašina za obradu tekstila, krzna i kože
Operateri mašina za proizvodnju prehrambenih i sličnih proizvoda
Monteri
Operateri i monter ostalih mašina

83 Vozači i rukovaoci prevoznim sredstvima

Mašinovođe i srodni
Vozači motornih vozila
Rukovaoci poljoprivrednim i drugim pokretnim mašinama

Posade brodskih paluba i srodni

9 OSNOVNA -JEDNOSTAVNA ZANIMANJA

91 Osnovna-jednostavnazanimanja u trgovini i uslugama

Prodavci u pokretnim prodavnicama i srodni radnici
Čistači cipela i srodni
Kućne pomoćnice, čistači i pralje
Kućepazitelji i perači prozora
Kuriri, čuvari i srodna zanimanja
Sakupljači smeća, kafileri i čistači javnih i fabričkih postrojenja

92 Fizički radnici u poljoprivredi, ribarstvu i srodni

Fizički radnici u poljoprivredi, ribarstvu i srodni

93 Fizički radnici u rudarstvu, građevinarstvu, industriji i transportu

Fizički radnici u rudarstvu i građevinarstvu
Fizički radnici u fabrikama
Transportni radnici

99 Radnici bez određenog zanimanja

Radnici bez određenog zanimanja

10 LICA KOJA NEMAJU ZANIMANJE

101 nezaposleni
102 domaćice
103 učenici
104 studenti

Šifarnik uzroka smrti (MKB – 10)

999 Drugi uzrok smrti

9999 Drugi uzrok smrti

I00 Reumatska groznica bez promena na srcu

I00 Reumatska groznica bez promena na srcu

I01 Reumatska groznica sa promenama na srcu

I01 Reumatska groznica sa promenama na srcu

I010 Akutno reumatsko zapaljenje kese srca

I011 Akutno reumatsko zapaljenje usrcnice

I012 Akutno reumatsko zapaljenje misica srca

I018 Druga akutna reumatska bolest srca

I019 Akutna reumatska bolest srca,neoznacena

I02 Reumatska horeja-spontani nevoljni pokreti delova tela

I02 Reumatska horeja-spontani nevoljni pokreti delova tela

I020 Reumatska horeja- pokreti sa promenama na srcu

I029 Reumatska horeja bez promena na srcu

I05 Reumatska bolest mitralnog zaliska

I05 Reumatska bolest mitralnog zaliska

I050 Suzenje levog venskog otvora

I051 Reumatska nedovoljna funkcija mitralnog zaliska

I052 Suzenje i nedovoljna funkcija mitralnog zaliska

I058 Druge bolest mitralnog zaliska

I059 Bolest mitralnog zaliska, neoznacena

I06 Reumatske bolesti aortnog zaliska

I06 Reumatske bolesti aortnog zaliska

I060 Reumatsko suzenje aorte

I061 Reumatska nedovoljna funkcija aorte

I062 Reumatsko suzenje sa nedovoljnom funkcijom aorte

I068 Druge reumatske bolesti aortnog zaliska

I069 Reumatska bolest aortnog zaliska,neoznacena

I07 Reumatska bolest trolisnog zaliska

I07 Reumatska bolest trolisnog zaliska

I070 Reumatsko suzenje trolisnog zaliska

I071 Reumatska nedovoljna funkcija trolisnog zaliska

I072 Reumatsko suzenje i nedovoljna funkcija trolisnog zaliska

I078 Druge reumatske bolesti trolisnog zaliska

I079 Reumatska bolest trolisnog zaliska,neoznacena

I08 Višestruke bolesti zalistaka srca

I08 Višestruke bolesti zalistaka srca

- I080 Bolesti mitralnih i aortnih zalistaka srca
- I081 Bolesti mitralnih i trolisnih zalistaka
- I082 Bolesti aortnih i trolisnih zalistaka
- I083 Bolesti aortnih,mitralnih i trolisnih zalistaka
- I088 Druge visestruke bolesti zalistaka
- I089 Visestruka bolest zaliska,neoznacena

I09 Druge reumatske bolesti srca

- I09 Druge reumatske bolesti srca
- I090 Reumatsko zapaljenje srcanog misica
- I091 Reumatska bolest usrcnice neoznaceneog zaliska
- I092 Hronicno reumatsko zapaljenje kese srca
- I098 Druge oznacene reumatske bolesti srca
- I099 Reumatska bolest srca,neoznacena

I10 Povišen krvni pritisak,nepoznatog porekla

- I10 Povisen krvni pritisak,nepoznatog porekla

I11 Bolest srca uzrokovana povišenim krvnim pritiskom

- I11 Bolest srca uzrokovana povisenim krvnim pritiskom
- I110 Slabost srca kod povisenog krvnog pritiska
- I119 Bolest srca kod povisenog krvnog pritiska bez nedovoljne funkcije srca

I12 Povišen krvni pritisak bubrežnog porekla

- I12 Povisen krvni pritisak bubreznog porekla
- I120 Povisen krvni pritisak bubreznog porekla sa nedovoljnom funkcijom bubrega
- I129 Povisen krvni pritisak bubreznog porekla bez nedovoljne funkcije bubrega

I13 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povišenim krvnim pritiskom

- I13 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povisenim krvnim pritiskom
- I130 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povisenim krvnim pritiskom sa nedovoljnom funkcijom srca
- I131 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povisenim krvnim pritiskom sa nedovoljnom funkcijom bubrega
- I132 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povisenim krvnim pritiskom sa nedovoljnom funkcijom srca i bubrega
- I139 Bolest srca i bolest bubrega uzrokovana povisenim krvnim pritiskom,neoznacena

I15 Sekundarno povišen krvni pritisak

- I15 Sekundarno povisen krvni pritisak
- I150 Povisen krvni pritisak bubreznog porekla
- I151 Sekundarno povisen krvni pritisak u drugim bubreznim bolestima
- I152 Sekundarno povisen krvni pritisak uzrokovan poremecajima zlezda sa untrasnjim lucenjem
- I158 Drugi sekundarno povisen krvni pritisak
- I159 Sekundarno povisen krvni pritisak,neoznacena

I20 Stezanje u grudima

- I20 Stezanje u grudima
- I200 Neustaljeno stezanje u grudima
- I201 Utvrdeno stezanje u grudima

I208 Drugi oblici stezanja u grudima

I209 Stezanje u grudima,neoznaceno

I21 Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca

I21 Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca

I210 Akutan infarkt prednjeg zida srca

I211 Akutan infarkt donjeg zida srca

I212 Akutan infarkt u drugim delovima zida srca

I213 Akutan infarkt neoznacenog dela srca

I214 Akutan infarkt srca ispod usrcnice

I219 Akutan infarkt srca,neoznaceni

I22 Ponovljen akutni infarkt srca

I22 Ponovljen akutni infarkt srca

I220 Ponovljen akutan infarkt prednjeg zida srca

I221 Ponovljen akutan infarkt donjeg zida srca

I228 Ponovljen akutan infarkt drugih mesta srca

I229 Ponovljen akutan infarkt neoznaceniog mesta srca

I23 Akutna komplikacija posle akutnog infarkta srca

I23 Akutna komplikacija posle akutnog infarkta srca

I230 Nakupljanje krvi u kesi srca posle akutnog infarkta srca

I231 Ostecenje pretkomorske pregrade posle akutnog infarkta srca

I232 Ostecenje komorske pregrade posle akutnog infarkta srca

I233 Prsnuce zida srca bez krvarenja u kesi srca posle akutnog infarkta srca

I234 Prsnuce vezivnih niti srca posle akutnog infarkta srca

I235 Prsnuce bradavicastih misica srca posle akutnog infarkta srca

I236 Zgusavanje krvi u pretkomori,usastom nastavku i komori srca posle akutnog infarkta srca

I238 Druga akutna komplikacija akutnog infarkta srca

I24 Druge akutne ishemijske bolesti srca

I24 Druge akutne ishemijske bolesti srca

I240 Zgrusavanje krvi u arterijama srca bez infarkta misica srca

I241 Stanje posle infarkta misica srca

I248 Drugi oblici ishemijske bolesti srca

I249 Akutna ishemijska bolest srca,neoznacena

I25 Hronična ishemijska bolest srca

I25 Hronicna ishemijska bolest srca

I250 Ateroskleroza krvnih sudova srca

I251 Ateroskleroticka bolest srca

I252 Raniji infarkt misica srca

I253 Ograniceo prosirenje zida srca

I254 Ograniceo prosirenje arterije srca

I255 Ishemijsko oboljenje misica srca

I256 Asimptomatska ishemija misica srca

I258 Drugi oblici hronicne ishemijske bolesti srca

I259 Hronicna ishemijska bolest srca, neoznacena

I26 Začepljenje krvnih sudova pluća

- I26 Zacepljenje krvnih sudova pluća
- I260 Zacepljenje krvnih sudova pluća sa akutnim smetnjama srca
- I269 Zacepljenje krvnih sudova pluća bez akutnih smetnji srca

I27 Druge bolesti srca plućnog porekla

- I27 Druge bolesti srca plućnog porekla
- I270 Bitno povisen pritisak krvi u plućima
- I271 Bolest srca uzrokovana krivom kicmom
- I278 Druge oznacene bolesti srca plućnog porekla
- I279 Bolest srca plućnog porekla,neoznacena

I28 Druge bolesti krvnih sudova pluća

- I28 Druge bolesti krvnih sudova pluća
- I280 Arterijsko-venska fistula pluća
- I281 Vreasto prosirenje plućne arterije
- I288 Druge oznacene bolesti krvnih sudova pluća
- I289 Bolest krvnih sudova pluća,neoznacena

I30 Akutno zapaljenje kese srca

- I30 Akutno zapaljenje kese srca
- I300 Akutno samopojavno zapaljenje kese srca,neoznaceno
- I301 Zarazno zapaljenje kese srca
- I308 Drugi oblici akutnog zapaljenja kese srca
- I309 Akutno zapaljenje kese srca, neoznaceno

I31 Druge bolesti kese srca

- I31 Druge bolesti kese srca
- I310 Hronicno zapaljenje kese srca sa priraslicama
- I311 Hronicno zapaljenje kese srca sa kalcifikacijom priraslica
- I312 Nakupljanje krvi u kesi srca
- I313 Nakupljanje nezapaljenske tecnosti u kesi srca
- I318 Druge oznacene bolesti kese srca
- I319 Bolest kese srca,neoznacena

I32 Zapaljenje kese srca u drugim bolestima

- I32 Zapaljenje kese srca u drugim bolestima
- I320 Zapaljenje kese srca u drugim bakterijskim bolestima
- I321 Zapaljenje kese srca u zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima
- I328 Druga zapaljenja kese srca u drugim bolestima

I33 Akutno zapaljenje usrčnice i subakutno zapaljenje usrčnice

- I33 Akutno zapaljenje usrčnice i subakutno zapaljenje usrčnice
- I330 Akutno zarazno zapaljenje usrčnice i subakutno zarazno zapaljenje usrčnice
- I339 Zapaljenje usrčnice,neoznaceno

I34 Nereumatske bolesti mitralnog zaliska

- I34 Nereumatske bolesti mitralnog zaliska
- I340 Nereumatska nedovoljna funkcija mitralnog zaliska
- I341 Ispad mitralnog zaliska
- I342 Nereumatsko suzenje mitralnog zaliska
- I348 Druge nereumatske bolesti mitralnog zaliska
- I349 Nereumatska bolest mitralnog zaliska,neoznacena

I35 Nereumatske bolesti aortnog zaliska

- I35 Nereumatske bolesti aortnog zaliska
- I350 Nereumatsko suzenje zaliska aorte
- I351 Nedovoljo zatvaranje aortnih zalistaka
- I352 Nereumatsko suzenje sa nedovoljnom funkcijom aortnog zaliska
- I358 Druge nereumatske bolesti aortnog zaliska
- I359 Nereumatska bolest aortnog zaliska,neoznacena

I36 Nerumatske bolesti trolisnog zaliska

- I36 Nerumatske bolesti trolisnog zaliska
- I360 Nereumatsko suzenje trolisnog zaliska
- I361 Nereumatsko nedovoljna funkcija trolisnog zaliska
- I362 Nereumatsko suzenje sa nedovoljnom funkcijom trolisnog zaliska
- I368 Druge nereumatske bolesti trolisnog zaliska
- I369 Nereumatska bolest trolisnog zaliska,neoznacena

I37 Bolesti zaliska arterije pluća

- I37 Bolesti zaliska arterije pluca
- I370 Suzenje zaliska arterije pluca
- I371 Nedovoljna funkcija zaliska arterije pluca
- I372 Suzenje sa nedovoljnom funkcijom zaliska arterije pluca
- I378 Druge bolesti zaliska arterije pluca
- I379 Bolest zaliska arterije pluca,neoznacena

I38 Zapaljenje zaliska,neoznačeno

- I38 Zapaljenje zaliska,neoznaceno

I39 Zapaljenje usrčnice i bolest srčanog zaliska u drugim bolestima

- I39 Zapaljenje usrčnice i bolest srčanog zaliska u drugim bolestima
- I390 Bolesti mitralnog zaliska u drugim bolestima
- I391 Bolest zaliska aorte u drugim bolestima
- I392 Bolest trolisnog zaliska u drugim bolestima
- I393 Bolest zaliska plucne arterije u drugim bolestima
- I394 Bolesti vise zalistaka u drugim bolestima
- I398 Zapaljenje usrčnice neoznacelog srčanog zaliska,u drugim bolestima

I40 Akutno zapaljenje mišića srca

- I40 Akutno zapaljenje misica srca
- I400 Zarazno zapaljenje misica srca
- I401 Jednosimptomno zapaljenje misica srca
- I408 Druga akutna zapaljenja misica srca
- I409 Akutno zapaljenje misica srca,neoznaceno

I41 Zapaljenje mišića srca u drugim bolestima

- I41 Zapaljenje misica srca u drugim bolestima
- I410 Zapaljenje misica srca u bakterijskim bolestima
- I411 Zapaljenje misica srca u virusnim bolestima
- I412 Zapaljenje misica srca u zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima
- I418 Zapaljenje misica srca u drugim bolestima

I42 Oboljenja srčanog mišića

- I42 Oboljenja srčanog mišića
- I420 Zastojno oboljenje mišića srca
- I421 Oboljenje mišića srca sa smetnjama krvotoka
- I422 Drugo oboljenje mišića srca
- I423 Eozinofilno zapaljenje usrenice i mišića srca
- I424 Urođena nerastegljivost usrenice
- I425 Drugo nerastegljivo oboljenje mišića srca
- I426 Oboljenje mišića srca uzrokovano zloupotrebom alkohola
- I427 Oboljenje mišića srca uzrokovano upotrebom lekova i drugih spoljasnih uzročnika
- I428 Druga oboljenja mišića srca
- I429 Oboljenje mišića srca, neoznačeno

I43 Oboljenje mišića srca u drugim bolestima

- I43 Oboljenje mišića srca u drugim bolestima
- I430 Oboljenje mišića srca u zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima
- I431 Oboljenje mišića srca u bolestima metabolizma
- I432 Oboljenje mišića srca u bolestima ishrane
- I438 Oboljenje mišića srca u drugim bolestima

I44 Pretkomorsko-komorski zastoj i zastoj leve grane

- I44 Pretkomorsko-komorski zastoj i zastoj leve grane
- I440 Pretkomorsko-komorski zastoj, prvi stepen
- I441 Pretkomorsko-komorski zastoj, drugi stepen
- I442 Kompletan pretkomorsko - komorski zastoj
- I443 Drugi i neoznačeni pretkomorsko-komorski zastoj
- I444 Pretkomorsko-komorski zastoj prednjeg snopa prednje leve grane
- I445 Pretkomorsko-komorski zastoj zadnjeg snopa leve grane
- I446 Zastoj drugog i neoznačenog snopa
- I447 Zastoj levog snopa, neoznačeni

I45 Drugi poremećaji sprovdnog sistema srca

- I45 Drugi poremećaji sprovdnog sistema srca
- I450 Zastoj desnog snopa
- I451 Drugi i neoznačeni zastoj desnog snopa
- I452 Zastoj dva snopa sprovdnog sistema
- I453 Zastoj tri snopa sprovdnog sistema
- I454 Neoznačeni komorski zastoj
- I455 Drugi označeni zastoj srca
- I456 Sindrom preranog nadraživanja
- I458 Drugi označeni poremećaji sprovdnog sistema srca
- I459 Sprovdni poremećaj, neoznačeni

I46 Zastoj srca

- I46 Zastoj srca
- I460 Zastoj srca sa uspešnim ozivljavanjem
- I461 Iznenadna smrt usled prestanka rada srca
- I469 Zastoj srca, neoznačeni

I47 Napad ubrzanog rada srca

- I47 Napad ubrzanog rada srca

- I470 Komorski napad poremećaja ritma srca
- I471 Pretkomorni napadi ubrzanog rada srca
- I472 Komorni napadi ubrzanog rada srca
- I479 Napad ubrzanog rada srca,neoznaceni

I48 Treperenje pretkomore i lepršanje pretkomora

- I48 Treperenje pretkomore i lepršanje pretkomora

I49 Drugi poremećaji ritma srca

- I49 Drugi poremećaji ritma srca
- I490 Treperenje komora i lepršanje komora
- I491 Pretkomorni poremećaj ritma srca
- I492 Nodusni poremećaj ritma srca
- I493 Komorni poremećaji ritma srca
- I494 Drugi poremećaj ritma srca,neoznaceni
- I495 Poremećaj sinusa srca
- I498 Drugi označeni poremećaj ritma srca
- I499 Poremećaj ritma srca, neoznačeni

I50 Nedovoljna funkcija srca

- I50 Nedovoljna funkcija srca
- I500 Zastojna nedovoljna funkcija srca
- I501 Nedovoljna funkcija leve komore srca
- I509 Nedovoljna funkcija srca,neoznačena

I51 Komplikacije i nedovoljno definisane bolesti srca

- I51 Komplikacije i nedovoljno definisane bolesti srca
- I510 Steceni defekt pregrade srca
- I511 Prskanje zalisne veze srca
- I512 Prskanje bradavicastog misica srca
- I513 Zgrusavanje krvi unutar srca
- I514 Zapaljenje misica srca,neoznačeno
- I515 Propadanje misica srca
- I516 Bolest srca i krvnih sudova, neoznačena
- I517 Veliko srce
- I518 Druge bolesti srca
- I519 Bolest srca,neoznačena

I52 Druge bolesti srca u drugim bolestima

- I52 Druge bolesti srca u drugim bolestima
- I520 Druge bolesti srca u bakterijskim bolestima
- I521 Druge bolesti srca u zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima
- I528 Druge bolesti srca u drugim bolestima

I60 Krvarenje ispod paučinaste moždanice

- I60 Krvarenje ispod paučinaste moždanice
- I600 Krvarenje ispod paučinaste moždanice iz krivine i racve glavne arterije vrata
- I601 Krvarenje ispod paučinaste moždanice iz srednje arterije mozga
- I602 Krvarenje ispod paučinaste moždanice iz prednje spojnicne arterije
- I603 Krvarenje ispod paučinaste moždanice iz zadnje spojnicne arterije
- I604 Krvarenje ispod paučinaste moždanice iz arterije baze mozga

- I605 Krvarenje ispod paucinaste mozdanice iz kicmenske arterije
- I606 Krvarenje ispod paucinaste mozdanice iz vise unutarlobanjskih arterija
- I607 Krvarenje ispod paucinaste mozdanice iz unutarlobanjske arterije, neoznaceno
- I608 Drugo krvarenje ispod paucinaste mozdanice
- I609 Krvarenje ispod paucinaste mozdanice, neoznaceno

I61 Krvarenje u mozgu

- I61 Krvarenje u mozgu
- I610 Krvarenje ispod kore mozga
- I611 Krvarenje u kori mozga
- I612 Krvarenje u mozgu,neoznaceno
- I613 Krvarenje u stablu mozga
- I614 Krvarenje u malom mozgu
- I615 Krvarenjem u komori mozga
- I616 Krvarenje u mozgu sa visestrukom lokalizacijom
- I618 Drugo krvarenje u mozgu
- I619 Krvarenje u mozgu,neoznaceno

I62 Drugo netraumatsko krvarenje u mozgu

- I62 Drugo netraumatsko krvarenje u mozgu
- I620 Krvarenje ispod tvrde mozdanice (akutno, netraumatsko)
- I621 Netraumatsko krvarenje izvan tvrde mozdanice
- I629 Krvarenje u lobanjskoj duplji (netraumatsko) neoznaceno

I63 Infarkt mozga-izumiranje tkiva mozga

- I63 Infarkt mozga-izumiranje tkiva mozga
- I630 Infarkt mozga zbog tromboze premozdanih arterija
- I631 Infarkt mozga zbog zacepljenja premozdanih arterija
- I632 Infarkt mozga zbog zapusenja ili suzenja premozdanih arterija, neoznaceno
- I633 Infarkt mozga zbog tromboze arterija mozga
- I634 Infarkt mozga zbog zacepljenja arterija mozga
- I635 Infarkt mozga zbog zapusenja ili suzenja arterija mozga, neoznaceno
- I636 Infarkt mozga zbog negnojnog zgrusavanja krvi u venama mozga
- I638 Drugi infarkt mozga
- I639 Infarkt mozga,neoznaceno

I64 Apopleksija - Moždana kap, neoznačena kao krvarenja ili infarkt mozga

- I64 Apopleksija - Moždana kap, neoznacena kao krvarenja ili infarkt mozga

I65 Zapušenje premoždanih arterija i suženje premoždanih arterija brz infarkta mozga

- I65 Zapušenje premozdanih arterija i suženje premozdanih arterija brz infarkta mozga
- I650 Zapušenje arterije vratne kicme i suženje arterije vratne kicme
- I651 Zapušenje arterije baze mozga i suženje arterije baze mozga
- I652 Zapušenje glavne arterije vrata i suženje glavne arterije vrata
- I653 Visestruko i obostrano zapušenje premozdane arterije i suženje premozdane arterije
- I658 Drugo zapušenje premozdane arterije i suženje premozdane arterije
- I659 Zapušenje premozdane arterije i suženje premozdane arterije, neoznaceno

I66 Zapušenje arterije mozga i suženje arterije mozga bez infarkta mozga

- I66 Zapušenje arterije mozga i suženje arterije mozga bez infarkta mozga
- I660 Zapušenje srednje arterije mozga i suženje srednje arterije mozga

- I661 Zapusenje prednje arterije mozga i suzenje prednje mozdane arterije
- I662 Zapusenje zadnje arterije mozga i suzenje zadnje arterije mozga
- I663 Zapusenje arterije malog mozga i suzenje arterije malog mozga
- I664 Obostrano i visestruko zapusenje arterije mozga i suzenje arterije mozga
- I668 Drugo zapusenje arterije mozga i suzenje arterije mozga
- I669 Zapusenje arterije mozga i suzenje arterije mozga, neoznaceno

I67 Druge bolesti krvnih sudova mozga

- I67 Druge bolesti krvnih sudova mozga
- I670 Cepanje arterije mozga, bez prskanja
- I671 Vrecasto prosirenje arterije mozga, bez prskanja
- I672 Zakrecavanje krvnih sudova mozga
- I673 Progresivno oboljenje krvarenjem sudova bele mase mozga
- I674 Oboljenje mozga uzrokovano visokim krvnim pritiskom
- I675 Moyamoya bolest
- I676 Negnojna tromboza vena lobanje
- I677 Zapaljenje arterije mozga
- I678 Druge oznacene bolesti krvnih sudova mozga
- I679 Bolest krvnih sudova mozga, neoznacena

I68 Bolest krvnih sudova mozga u drugim bolestima

- I68 Bolest krvnih sudova mozga u drugim bolestima
- I680 Amiloidno oboljenje krvnih sudova mozga
- I681 Zapaljenje arterije mozga u zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima
- I682 Zapaljenje arterije mozga u drugim bolestima
- I688 Druge bolesti krvnih sudova mozga u drugim bolestima

I69 Posledice bolesti krvnih sudova mozga

- I69 Posledice bolesti krvnih sudova mozga
- I690 Posledice krvarenja ispod paucinaste mozdanice
- I691 Posledice krvarenja u mozgu
- I692 Posledice drugog netraumatskog krvarenja u lobanji
- I693 Posledice infarkta (izumiranja tkiva) mozga
- I694 Posledice mozdane kapi oznacene kao bez krvarenja ili infarkta
- I698 Posledice druge naoznacene bolesti krvnih sudova mozga

I70 Ateroskleroza - zakrečavanje velikih krvnih sudova

- I70 Ateroskleroza - zakrečavanje velikih krvnih sudova
- I700 Ateroskleroza srčanice
- I701 Ateroskleroza arterije bubrega
- I702 Ateroskleroza arterija ruku i nogu
- I708 Ateroskleroza drugih arterija
- I709 Difuzna ateroskleroza arterija, neoznacena

I71 Aneurizma - ograničeno proširenje srčanice i rascep srčanice

- I71 Aneurizma - ograniceno prosirenje srčanice i rascep srčanice
- I710 Rascepljena aneurizma srčanice
- I711 Rascepljena aneurizma grudnog dela srčanice
- I712 Nerascepljena aneurizma grudnog dela srčanice
- I713 Rascepljena aneurizma trbusnog dela srčanice
- I714 Nerascepljena aneurizma trbusnog dela srčanice

- I715 Rascepljena aneurizma grudno-trbusnog dela srcanice
- I716 Nerasccepljena aneurizma grudno-trbusnog dela srcanice
- I718 Rascepljena aneurizma neoznacelog dela srcanice
- I719 Nerasccepljena aneurizma neoznacelog dela aorte

I72 Aneurizme drugih krvnih sudova

- I72 Aneurizme drugih krvnih sudova
- I720 Aneurizma arterije vrata
- I721 Aneurizma zida arterije ruke
- I722 Aneurizma arterije bubrega
- I723 Aneurizma sedalne arterije
- I724 Aneurizma arterije noge
- I728 Aneurizme drugih oznacenih arterija
- I729 Aneurizma arterije,neoznacena

I73 Druge bolesti perifernih krvnih sudova

- I73 Druge bolesti perifernih krvnih sudova
- I730 Raynaudova bolest
- I731 Buergerova bolest
- I738 Druge oznacene bolesti perifernih krvnih sudova
- I739 Bolest perifernih krvnih sudova, neoznacena

I74 Zacepljenje arterije i stvaranje krvnog ugruska u arterijama

- I74 Zacepljenje arterije i stvaranje krvnog ugruska u arterijama
- I740 Zacepljenje trbusne srcanice istvaranje krvnog ugruska trbusne srcanice
- I741 Zacepljenje dela srcanice i stvaranje krvnog ugruska neoznacelog dela srcanice
- I742 Zacepljenje arterije ruke i stvaranje krvnog ugruska arterije ruke
- I743 Zacepljenje arterije noge i stvaranje krvnog ugruska arterije noge
- I744 Zacepljenje arterije i stvaranje krvnog ugruska arterije neoznacelog uda
- I745 Zacepljenje sedalne arterije i stvaranje krvnog ugruska sedalne arterije
- I748 Drugo zacepljenje arterije i stvaranje krvnog ugruska arterije
- I749 Zacepljenje arterije i stvaranje krvnog ugruska neoznacene arterije

I77 Druge bolesti arterija i malih arterija

- I77 Druge bolesti arterija i malih arterija
- I770 Stecena fistula izmedu arterije i vene
- I771 Suzenje arterije
- I772 Prskanje arterije
- I773 Vezivno-misicni poremecej razvoja arterije
- I774 Sindrom pritiska trbusne arterije
- I775 Izumiranje arterije
- I776 Zapaljenje arterije,neoznaceno
- I778 Druge oznacene bolesti arterije i malih arterija
- I779 Bolest arterija i malih arterija, neoznacena

I78 Bolesti krvnih kapilara

- I78 Bolesti krvnih kapilara
- I780 Urodjeno prosirenje krvnih kapilara
- I781 Mladez,netumorski
- I788 Druge bolesti krvnih kapilara
- I789 Bolest kapilara,neoznacena

I79 Bolesti arterija, malih arterija i kapilara u drugim bolestima

- I79 Bolesti arterija, malih arterija i kapilara u drugim bolestima
- I790 Aneurizma srčanice u drugim bolestima
- I791 Aneurizma srčanice u drugim bolestima
- I792 Oboljenja perifernih krvnih sudova u drugim bolestima
- I798 Druge bolesti arterija, malih arterija i kapilara u drugim bolestima

I80 Zapaljenje vena i zapaljenje vene sa stvaranjem krvnog ugruška

- I80 Zapaljenje vena i zapaljenje vene sa stvaranjem krvnog ugruska
- I800 Zapaljenje površinske vene i zapaljenje površinske vene sa stvaranjem krvnog ugruska u nozi
- I801 Zapaljenje vene i zapaljenje vene sa stvaranjem ugruska u veni buta
- I802 Zapaljenje vene i zapaljenje vene sa stvaranjem ugruska u dubokim venama noge
- I803 Neoznaceno zapaljenje vene i zapaljenje vene sa stvaranjem krvnog ugruska u nozi
- I808 Druga zapaljenja vena i zapaljenja vena sa stvaranjem krvnog ugruska
- I809 Zapaljenje vene i zapaljenje vene sa stvaranjem krvnog ugruska, neoznaceno

I81 Zgrušavanje krvi u ulaznoj veni

- I81 Zgrušavanje krvi u ulaznoj veni

I82 Začepljenje vena i stvaranje krvnog ugruška u drugim venama

- I82 Zacepljenje vena i stvaranje krvnog ugruska u drugim venama
- I820 Budd-Chiarijev sindrom
- I821 [etajuće zapaljenje vena sa zgrusavanjem krvi
- I822 Zacepljenje suplje vene i zgrusavanje krvi u supljivoj veni
- I823 Zacepljenje vene bubrega i zgrusavanje krvi u veni bubrega
- I828 Drugo označeno zacepljenje vene i stvaranje krvnog ugruska u veni
- I829 Zacepljenje vene i stvaranje krvnog ugruska u veni, neoznačeno

I83 Proširene vene nogu

- I83 Proširene vene nogu
- I830 Proširene vene noge sa grizlicom
- I831 Proširene vene noge sa zapaljenjem okolnog tkiva
- I832 Proširene vene noge sa zapaljenjem okolnog tkiva i grizlicama
- I839 Proširene vene noge bez grizlice ili zapaljenje okolnog tkiva

I84 Šuljevi

- I84 Šuljevi
- I840 Zgrusavanje krvi u suljevima cmara i pravog creva
- I841 Komplikacije suljeva pravog creva
- I842 Unutrasnji suljevi bez komplikacija
- I843 [uljevi cmara sa zgrusavanjem krvi
- I844 [uljevi cmara sa komplikacijama
- I845 Spoljasni suljevi bez komplikacija
- I846 Oznake oziljka suljeva na kozi
- I847 Zgrusavanje krvi u suljevima, neoznačeno
- I848 Neoznačeni suljevi sa drugim komplikacijama
- I849 Šuljevi bez komplikacija, neoznačeni

I85 Proširene vene jednjaka

- I85 Proširene vene jednjaka
- I850 Proširene vene jednjaka sa krvarenjem
- I853 Proširene vene jednjaka bez krvarenja

I86 Proširene vene drugih lokalizacija

- I86 Proširene vene drugih lokalizacija
- I860 Proširene podjezične vene
- I861 Proširene vene nosnica
- I862 Proširene vene karlice
- I863 Proširene vene stidnice
- I864 Proširene vene zeluca
- I868 Proširene vene, drugih označenih lokalizacija

I87 Druge bolesti vena

- I87 Druge bolesti vena
- I870 Sindrom posle zapaljenja spoljnih vena
- I871 Pritisak na venu
- I872 Nedovoljna funkcija vena (periferna) (hronicna)
- I878 Druge označene bolesti vena
- I879 Bolest vena, neoznačena

I88 Neoznačeno zapaljenje limfnih čvorova

- I88 Neoznačeno zapaljenje limfnih čvorova
- I880 Neoznačeno zapaljenje limfnih čvorova opornjaka
- I881 Hronicno zapaljenje limfnih čvorova, osim zlezda opornjaka
- I888 Druga neoznačena zapaljenja limfnih čvorova
- I889 Zapaljenje limfnog čvora, neoznačeno

I95 Nizak krvni pritisak

- I95 Nizak krvni pritisak
- I950 Samopojavni nizak krvni pritisak
- I951 Nizak krvni pritisak uzrokovan dugim stajanjem
- I952 Nizak krvni pritisak uzrokovan lekovima
- I958 Drugi nizak krvni pritisak
- I959 Nizak krvni pritisak, neoznačen

I97 Bolesti krvotoka posle medicinskih intervencija

- I97 Bolesti krvotoka posle medicinskih intervencija
- I970 Sindrom posle operacije srca
- I971 Drugi funkcijski poremećaji posle operacije srca
- I972 Zastojni otok limfe posle operacije dojke
- I978 Druge bolesti krvotoka posle medicinskih intervencija
- I979 Bolesti krvotoka posle medicinske intervencije, neoznačena

I98 Druge bolesti krvotoka u drugim bolestima

- I98 Druge bolesti krvotoka u drugim bolestima
- I980 Sifilis srca i krvotoka

I981 Bolesti srca i krvnih sudova u drugim zaraznim bolestima i parazitarnim bolestima

I982 Prosirenje vene jednjaka u drugim bolestima

I988 Druge oznacene bolesti krvotoka u drugim bolestima

I99 Neoznačene bolesti krvotoka

I99 Neoznacene bolesti krvotoka

Spisak šefova koronarnih jedinica/odjeljenja intenzivne nege

Beograd	ime i prezime	telefon	e-mail
1. Urgentni centar KCS	Zorana Vasiljević	011-361-5222	zoronav@eunet.yu
2. KBC Bežanijska kosa	Nebojša Ninković	064/1180200	nnebojsa@eunet.yu
3. KBC Dragiša Mišović	Vera Čelić-Bakić	2667122.00	celgoran@sezampro.yu
4. KBC Zvezdara			
5. KBC Zemun	Biljana Putniković	063/397799	teodorap@yubc.net
Univerzitetski centri	ime i prezime	telefon	e-mail
6. Kragujevac	Goran Davidović	064/2037412	gorandr@verat.net
7. Niš	Miloje Tomašević	063/421093	mmntom@eunet.yu
8. Niška Banja	Aleksandar Nikolić	064/2918114	
9. Sremska Kamenica	Gordana Panić	063/501974	vmgpan@ptt.yu
Ostali	ime i prezime	telefon	e-mail
10. Aleksinac		018/871-531 fax: 018/837-301	zcaleksinac@ptt.yu
11. Arandelovac	Gordana Stojanović	063/7786090	ordgoca@ptt.yu
12. Bor	Blagica Đorić Stojčevski	030/422333	blagdon@ptt.yu
13. Valjevo	Milan Nikolić	064/2276398	b.pavlovic@verat.net
14. Vranje	Časlav Stošić	063/7745348	carlisto@ptt.yu
15. Vrbas	Vujadin Tripković	064/1909384	
16. Vrnjaska Banja	Jelena Ljubičić	063/601557 Gočanin	jeljub@ptt.yu
17. Vršac	Jon Omoran	063/7754116	
18. G.Milanovac	Mirosljub Stjepanović	032/710008	
19. Zajecar	Dragana Adamović	064/2243462	adam
20. Zrenjanin	Mirosalav Radović, Slavenka Petrović Čurić	063/8123775, 064/1310055	dorotejmr@zrlocal.net, curicn@ptt.yu
21. Jagodina	Jelica Milosavljević	063/8169450	jmilosavljevic@ptt.yu
22. Kikinda	Marko Zrnić	0230/203518 lok.300, 216, 217	drmarkoz@ptt.yu
23. Kraljevo	Manojle Radovanović	064/2087579	m_a_n_e_rad@yahoo.com
24. Kruševac	Ljubica Đinđić	063/634043	fortuna9@ptt.yu
25. Leskovac	Dimitrije Jovanović	063/8094092	jodimit@le.sbb.co.yu
26. Loznica	Sneža Mitrović	063/8179665	snezamitrovic@yahoo.com
27. Ozren	Dragan Mitrović	018/830522	sbozren@co.yu
28. Pancevo	Vladimir Kecman, Radmila Jevtović	V.K. 063/8075578, R.J. 064/1348714	kecman@panet.co.zu, rjevtovic@panet.co.yu
29. Paracin	Ljiljana Ivanković	064/2458005	
30. Pirot	Jelena Denčić	063/425181	zcpirotd@ptt.yu
31. Požarevac	Miodrag Obradović	063/8339178	msobrad@po.sbb.co.yu
32. Senta	Doni Gašpar, Dragutin Đurić	d.Đ. 063/560325	
33. Smederevo	Živoslava Branković	063/1805881	johnub@ptt.yu
34. Smederevska Palanka	Predrag Radojković	063/311592	gagadr@ptt.yu
35. Sremska Mitrovica	Nevenka Aćimović	063/7086028	ndanojlic@ptt.yu
36. Sombor	Nevenka Borković Radunović	063/1937891	daniilorso@ptt.yu
37. Subotica	Mirko Lazić	024/555222 lok.316, 322, 212, 213	mlazic@tippnet.co.yu
38. Surdulica	Nevenka Banković	063/8060175	necak66@ptt.yu
39. Cuprija	Anka Nikolić	063/1035154	
40. Užice	Nadežda Trifunović	064/1268643	maki91@ptt.yu
41. Cacak	Gordana Marić Milošević	064/1348141	gmma@eunet.yu

42. Šabac	Zorana Naumović	064/1277277	zonimami@ptt.yu
43. Prijepolje	Mirjana Kurkić	033/714163	mirjana_kurkic@yahoo.com
44. Prokuplje			
45. Novi Pazar	Suad Čatović	063/8918314	scatovic@ptt.yu
46. Kladovo	Snežana Prvulović	063/8573653	zckladovo@ptt.yu
47. Negotin	Stanislava Kukić	064/2198195	zcnegotin@formanet.co.yu
48. Mladenovac	Brica Đođević	063/302168	sbib@yubc.net
49. Petrovac	Stankić-Urošević	063/311223	zcpetrovac@beotel.yu
50. Knjaževac	Srđan Stefanović	063/7784174	stefadjo@verat.net
51. Priboj	Olivera Jeremić	063/8218102	morm@beotel.yu
52. Hitna pomoć Beograd	Nada Macura	063/261762	hitnapomocbgd@eunet.yu

Spisak okruga sa brojem koronarnih jedinica/odeljenja intenzivne nege u Srbiji

Beograd 6 – UC KCS, KBC B. Kosa, KBC Zemun, KBC D. Mišović, KBC Zvezdara, SB Mladenovac
Severnobački 1 – ZC Subotica
Srednjobanatski 1 – ZC Zrenjanin
Severnobanatski 1 – ZC Kikinda, ZC Senta
Južnobanatski 2 – ZC Vršac, ZC Pančevo
Zapadnobački 1 – ZC Sombor
Južnobački 2 – ZC Vrbas, Institut Sremska Kamenica
Sremski 1 – ZC Sremska Mitrovica
Mačvanski 2 – ZC Loznica, ZC Šabac
Kolubarski 1 – ZC Valjevo
Podunavski 2 – ZC Smederevo, ZC Smederevska Palanka
Braničevski 2 – ZC Požarevac, ZC Petrovac
Šumadijski 1 – KBC Kragujevac, ZC Aranđelovac
Pomoravski 3 – ZC Jagodina, ZC Paraćin, ZC Čuprija
Borski 3 – ZC Bor, ZC Kladovo, ZC Negotin 3
Zaječarski 3 – ZC Zaječar, ZC Knjaževac, SB Ozren
Zlatiborski 3 – ZC Priboj, ZC Prijepolje, ZC Užice
Moravički 2 – ZC G. Milanovac, ZC Čačak
Raški 3 – ZC Kraljevo, ZC Novi Pazar, OB Vrnjačka Banja
Rasinski 1 – ZC Kruševac
Nišavski 3 – KC Niš, ZC Aleksinac, Institut Niška Banja
Toplički 1 – ZC Prokuplje
Pirotski 1 – ZC Pirot
Jablanički 1 – ZC Leskovac
Pčinjski 2 – ZC Vranje, ZC Surdulica

Korisna literatura i linkovi

1. Ostojić i sar. Nacionalni vodič kliničke prakse. Preporuke za prevenciju ishemijske bolesti srca. Beograd: Nacionalni komitet za izradu Vodiča kliničke prakse u Srbiji, Radna grupa za kardiovaskularne bolesti; 2002.
2. Ostojić i sar. Nacionalni vodič kliničke prakse. Preporuke za preventivni, dijagnostički i terapijski pristup bolesniku sa bolom u grudima. Beograd: Nacionalni komitet za izradu Vodiča kliničke prakse u Srbiji, Radna grupa za kardiovaskularne bolesti; 2002.
3. Republička stručna komisija za izradu i implementaciju vodiča u kliničkoj praksi. Prevencija kardiovaskularnih bolesti. Nacionalni vodič za lekare u primarnoj zdravstvenoj zaštiti; 2005.
4. Heart Disease and Stroke. Statistics - 2004 Update
5. <http://www.ktl.fi/publications/monica>
6. <http://www.nrmi.org>
7. <http://www.escardio.org/survey>
8. GRACE Registry
9. CARDS Registry